FOLKESKOLEN

FAGBLAD FOR UNDERVISERE

Hun kæmpede imod snyderiet

SIDE 16

Uddannelsesvalg

Folkeskolens ældste elever er dødtrætte af at få stoppet erhvervsskolen ned i halsen.

SIDE 10

LÆRERSTUDIET, SOM IKKE VIL DØ

SIDE 28

NR17

07 | 10 | 2021

FORBRUGSLÅN TIL 4,9% P.A.

– uden gebyrer og omkostninger

HVAD DRØMMER DU OM?

Drømme er unikke. De kan dreje sig om at renovere hjemmet eller forsøde tilværelsen.

Siden 1907 har Tjenestemændenes Låneforening formidlet forbrugslån på billigst mulige vilkår til de tilsluttede organisationers medlemmer. Gennem årene har vi tildelt lån til mange forskellige typer af behov og drømme. Måske kan vi også hjælpe dig.

Hvis du er låneberettiget, kan du optage lån op til 50% af din faste årsløn. Lånet er uden omkostninger og gebyrer, og renten er blandt markedets laveste på forbrugslån.

Få mere information og beregn dit lån på **tjlaan.dk**.

Tjenestemændenes Låneforening

Hvordan kunne det ske?

De resultater, som Søndervangskolen opnåede for de tosprogede elever, var helt utrolige – og forældrene var begejstrede og bakkede skolen op.

Men nu har de utrolige resultater vist sig at være netop utrolige, opnået med manipulation og direkte snyd gennem flere år.

Det uhyggelige er, at der har været rygter om Søndervangskolen i årevis, og at forvaltningen i Aarhus Kommune tilsyneladende har ladet sig spise af med en overfladisk redegørelse fra skoleledelsen.

Der er desværre nogle genkendelige træk i den type sager. For eksempel indgår der ofte nogle børn, som kræver noget ekstra. Det kan være elever med diagnoser eller som her tosprogede. Alle vil gerne hjælpe, og det får måske lærerne til at strække sig længere, end de ellers ville gøre.

Det kan udnyttes af en ledelse, som mener at have set lyset, i forhold til hvordan man hjælper eleverne godt videre. Enhver kritik bliver tolket som rettet mod det fælles gode projekt.

Ledelsen praktiserer del og hersk. En gruppe særligt betroede medarbejdere får privilegier og føler sig udvalgt. Ytrer de kritik eller stiller spørgsmål, falder de ud af inderkredsen. De almindelige lærere bliver banket på plads, og alle ved, at kritik og spørgsmål fører direkte i unåde. Rygterne suser rundt i gangene.

"Det er meget svært at forklare, hvordan der er at være i sådan et miljø. Hvordan kollegaer bliver manipuleret mod én og de uudtalte trusler", fortæller en tidligere tillidsrepræsentant. Når hun kom ind i et lokale, kunne der blive helt stille.

Det viser sig, at flere faktisk har råbt op undervejs. Men alle systemer, som normalt skal fange problemer, det være sig forvaltning, arbejdspladsvuderinger og diverse målinger, har svigtet.

Ingen har haft lyst til at lytte.

Mange har nok håbet, at det faktisk var lykkedes at finde opskriften på en succes. Men det var bare kejseren, som påstod at have fået nye klæder, mens alle klappede.

Flere politikere har bedt om redegørelser. Det er ikke nok. Hele forløbet skal rulles op! I detaljer.

Hanne Birgitte Jørgensen
ansv. chefredaktør

HJO@FOLKESKOLEN.DK

Indhold

Pia Moelsby var lærer og tillidsrepræsentant på Søndervangskolen. Hun er en af de whistleblowere, som peger på eksamenssnyd og dårligt psykisk arbejdsmiljø.

SIDE 16

SIDE 20

NYE ANKLAGER MOD SKOLE

SIDE 28

Det er længe siden, læreruddannelsen i Nørre Nissum har været fyldt op, men de studerende roser studiestedet.

SIDE 36

Skolereform i Grønland, der skulle gøre folkeskolen mere grønlandsk, halter.

6 FOLKESKOLEN.DK

10 HVEM SKAL BESTEMME VORES UDDANNELSE?

BLOGS

14 Hvad ønsker du dig? Et faglokale, tak!

15 ANBEFALINGER

SØNDERVANGSKOLEN

16 “Jeg turde ikke tale med nogen”

20 Glansen går af successkole

25 FRA FAGENE

DEBAT

26 DLF mener

26 Læserne mener

28 LÆRERUDDANNELSEN, SOM NÆGTER AT DØ

35 NEJ TAK TIL DRESSCODE

36 GRØNLANDS SKOLEREFORM HALTER

42 ANMELDELSER

44 SPOT

45 LEDIGE STILLINGER

50 USKOLET

KRÆFTENS GÅDE

NYT TVÆRFAGLIGT FORLØB TIL UDSKOLING

BOOK GRATIS PÅ LIFE.DK

I KRÆFTENS GÅDE SKAL ELEVERNE UNDERSØGE, HVORDAN KRÆFT OPSTÅR, OG HVORDAN VI KAN FOREBYGGE SYGDOMMEN.

Forløbet indeholder materialer til eksperimentelt arbejde, der leveres til skolen.

- Tre-ugers forløb | 15 lektioner
- Biologi, fysik/kemi, geografi
- Målrettet 8.-9. klasse
- Udviklet i samarbejde med DMI og Kræftens Bekæmpelse

3 SUNDHED OG TRIVSEL

SE OGSÅ VORES ANDRE FORLØB TIL UDSKOLING PÅ LIFE.DK

WEGROW
BIOLOGI, FYSIK/KEMI, GEOGRAFI | 8. KLASSE

TURBOVÆKST
BIOLOGI, FYSIK/KEMI, GEOGRAFI | 9. KLASSE

LIFE FONDEN

FOLKESKOLEN.DK
Redigeret af: mbt@folkeskolen.dk

3 VIGTIGE

1. Kortere skoledage bliver realiteten på Cosmosskolen i Esbjerg. Skolen har som et led i frihedsforsøget valgt at forkorte **SKOLEDAGEN** for alle klassetrin til fire timers undervisning og en times pause. Med frihed for lærerne til at forlænge den, hvis det skønnes nødvendigt.
   "Øvelsen er at prøve at se, om vi kan få så meget mere kvalitet ind i en kortere skoledag, at det opvejer, at eleverne ikke er i skole så lang tid. Om man ved at koncentrere både elevernes opmærksomhed og kræfter og vores egne resurser omkring få timer kan få et bedre udbytte", siger skoleleder Morten Mærsk Schmidt.

2. Måske kan kortere skoledage være et redskab, som kan give eleverne mere lyst til at være på skolen. Lærere peger i en ny rapport, som Børns Vilkår og Egmont Fonden står bag, på, at det først og fremmest er forhold i hjemmet og hos eleven selv, der er årsag til bekymrende **FRAVÆR**. For et år siden spurgte Børns Vilkår elever, hvad årsagen til fravær var. Her var svaret, at det var problemer i skolen. Modsætningsforholdet mellem lærernes og elevernes svar overrasker direktør for Børns Vilkår Rasmus Kjeldahl. Han mener, at skolens ansatte må sidde for bordenden, når problemet skal løses.

3. Noget skal i hvert fald ske for at hjælpe de **SKOLETRÆTTE** elever. Statsminister Mette Frederiksen (Socialdemokratiet) samlede i sidste uge 100 repræsentanter fra alle dele af uddannelsesverdenen til uddannelsessalon i statsministerboligen på Marienborg. Her pegede hun på, at der er brug for, at folkeskolen bliver bedre til at bryde den sociale arv og få endnu flere med. "Vejen til det er mere praksisfaglighed og færre skoletrætte elever", sagde hun og understregede, at de økonomiske konjunkturer peger i retning af et opsving: "Fanden stå i, hvis det ikke sætter sig på den måde, at vi får alle med denne gang".

Mest læste:
Nu møder Lines elever op til idræt, de har tøj med – og de deltager

Mest debatterede:
Vil være Danmarks første certificerede skældudfri skole

Coronaårgang fik højeste eksamens-gennemsnit

Den politiske aftale for afgangseksamen oven på et år med coronanedlukninger blev, at den højeste karakter gælder. Hvis standpunktskarakteren var højere end prøvekarakteren, var det den, der gjaldt. Resultatet viser sig nu som alle tiders højeste 9.-klassesnit på 7,8.

7,8

OPTUR
NEDTUR

TikTok-udfordring medfører bølge af skolehærværk

Det startede med en stjålen pakke mundbind og er foreløbig kulmineret i, at amerikanske skoler har lukket skoletoiletter af frygt for hærværk. #deviouslick er en TikTok-trend, hvor elever stjæler eller ødelægger skolens ejendom og deler videoer af det.

Foto: Iamreallygoodatcheckers/Wikipedia Commons

Nu møder Lines elever op til idræt, de har tøj med – og de deltager

Foto: Privat

Line Thorius

Lærer på Bohrskolen i Esbjerg

Starten med den nye 9. klasse var ikke god. Kun én elev mødte omklædt op til idrætslærer Line Thorius' første idrætstime på Bohrskolen i Esbjerg. I alt mødte otte elever op. Så bad hun om hjælp i en Facebook-gruppe for idrætslærere. Vis dem en eksamensvideo fra YouTube, lød et råd. Tryk på pytknappen, det kan kun blive bedre, lød et andet. Hun tog rådene til sig, men begyndte med klasselæreren, som vendte problemet med forældrene. Nu har Line Thorius kørt i centeret efter muffins til 9.-klassen – så godt går det nu efter den fælles indsats med klasselæreren.

Foto: Sarah Bender

Flere tusinde elever var tilmeldt Smagens dag sidste onsdag i september, der i år havde kombineret smag og madspild under temaet "Smid ikke smagen ud". Derfor kunne lærere finde inspiration til mad med eksempelvis kartoffelskræller, tørt brød eller rynkede bær på smagensdag.dk

Fokus på skældud trak overskrifter

Herskind Skole i Østjylland kom i mediernes søgelys, da folkeskolen.dk satte fokus på skolens mål om at blive skældudfri. Personalet øver sig i at reagere med nysgerrighed i stedet for irritation.

"Jeg oplever, at mit arbejde bliver sjovere, når jeg møder eleverne med positivitet og respekt frem for med skældud", siger Sigrid Holk Ihler fra Herskind Skole og Børnehus.
Foto: Stine Grynberg

TV2, DR, Jyllands-Posten, Information, Femina og mange flere fik øjnene op for, hvad skældud betyder i skolen, da folkeskolen.dk besøgte Herskind Skole i Østjylland. Skolens fokus på mindre skældud begyndte med et kursus i relationskompetencer. Men et af kursets moduler – veje til mindre skældud – fangede viceskoleleder Rikke Wenneberg Pold så meget, at hun satte sig for, at hendes skole skulle blive den første, som gennemfører certificeringsprocessen, der gør skolen skældudfri.

"Hos os har vi plads til alle, men vi har ikke plads til alt", siger hun. "Vi har dygtige og engagerede lærere og pædagoger, der allerede agerer meget relationskompetente, og vi oplever faktisk ikke megen skældud på skolen. Men når vi nu ved, hvad skældud gør ved både den, der skælder ud, den, der bliver skældt ud, og de andre, der hører på det, og vi ved, at der er alternativer, så øver vi os på at bruge disse alternativer".

På Rikke Wenneberg Polds skrivebord ligger et eksemplar af bogen "Skole uden skældud", og der står tre eksemplarer mere i reolen bag hende. Tankerne i bøgerne finder hun efter eget udsagn "vildt inspirerende". Men egentlig synes hun bedst om at bruge udtrykket "skæld mindre ud".

"Ingen kan være eksemplariske hver gang, og vi holder ikke op med at skælde ud fra den ene dag til den anden", siger hun. "Men vi skælder mindre ud, når vi kender til alternativer. Og står vi alligevel i en situation, hvor der bliver skældt ud, så kan vi godt sige undskyld til børnene", siger viceskolelederen.

sga@folkeskolen.dk

Skoler kan få papir på at være skældudfri

Sidste år skrev Mette Thor Jørgensen sammen med Erik Sigsgaard og Louise Klinge bogen "Skole uden skældud". Da fagbladet *Folkeskolen* dengang talte med forfatterne, var deres mål helt eksplicit, at al grov skældud skal ud af skolen. Nu er Mette Thor Jørgensen i gang med at guide Herskind Skole i Galten i Østjylland til at blive landets første certificerede skældudfri skole.

"Alle lærerne har været på efteruddannelse i professionel relationskompetence, og jeg har holdt oplæg for personalet om veje til mindre skældud. Derudover har jeg fast et månedligt møde med ledelsen, hvor vi taler om, hvordan det går, og hvordan vi kommer videre", siger Mette Thor Jørgensen.

En del af processen er, at der er blevet udpeget lærere, som fungerer som en slags fyrtårne for deres kolleger. De skal blandt andet videofilme kollegernes undervisning og give resurseorienteret feedback.

"Det skal være okay at tale med kollegerne om det, hvis man har skældt ud eller set en kollega skælde ud. Vi forventer ikke, at skældud kan forsvinde fra skolen med et fingerknips", siger Mette Thor Jørgensen.

Det tager tre år at blive certificeret som skældudfri skole. Forfatterne til bogen er også ved at udvikle en metode, så lærerne kan måle, om det går fremad med at skælde mindre ud.

sga@folkeskolen.dk

“Skældud er ikke et pædagogisk redskab, men et magtgreb, der kan gøre børnene angste”.

Rasmus Edelberg, formand for Skole og Forældre, om skældud i skolen.

“Det er vigtigt, at eleverne oplever konkret at placere deres stemme”.

Statsminister Mette Frederiksen (Socialdemokratiet), da hun udskrev årets skolevalg.

“Vi mangler godt 12 millioner kroner for at kunne behandle lige så mange som i år”.

Landsleder Henrik Appel i organisationen Tuba om unge, der har psykiske følger efter en opvækst i hjem ramt af misbrug.

Politikerne forsøger at få unge til at vælge erhvervsuddannelser. Men eleverne fra Tibberupskolen er ved at være trætte af at få erhvervsskolen "stoppet ned i halsen". De vil gerne selv vælge, hvad de skal – med lidt hjælp fra mor.

HVEM SKAL BESTEMME VORES UDDANNELSE?

FOTO **Thomas Arnbo**
ORD **Caroline Schrøder**

"De siger altid, at der slet ikke er nogen lektier på erhvervsskolerne. Det virker, som om de prøver at bruge det som lokkemad".

"Ja, der er ret irriterende, at de hele tiden prøver at stoppe det ned i halsen på én, når man ved, at man ikke skal på erhvervsskole".

Ellen og Klara fra 9.c på udskolingsskolen Tibberupskolen er sammen med deres klasse til uddannelsesdage på Danmarks Tekniske Museum i Helsingør. Messen hedder "Grøn omstilling – dit uddannelsesvalg" og stiller skarpt på de job, eleverne kan få efter erhvervsuddannelserne eller en videregående uddannelse med fokus på naturvidenskab eller teknologi.

Uddannelsesdagen er en ud af mange aktiviteter, hvor eleverne fra Tibberupskolen er blevet præsenteret for erhvervsuddannelserne. Skiftende regeringer har nemlig forsøgt at få flere elever til at starte på en erhvervsskole, da man i fremtiden kommer til at mangle faglært arbejdskraft. En prognose fra Arbejderbevægelsens Erhvervsråd forudser, at der kommer til at mangle 99.000 faglærte i Danmark i 2030.

Derfor satte man i forbindelse med erhvervsuddannelsesreformen i 2015 et politisk mål om, at en tredjedel af de unge skal starte på en erhvervsuddannelse efter folkeskolen i 2030. Men der er stadig lang vej til målet. I år har kun en femtedel af eleverne søgt om optagelse på en erhvervsuddannelse efter sommerferien.

"Jeg synes, det er godt, at vi hører om andre uddannelser. Før 8. klasse vidste jeg ikke, at man kunne vælge andet end gymnasiet", fortæller Lukas, der gerne vil starte på EUX efter sommerferien.

"Det er også rigtigt", siger Klara. "Jeg vidste heller ikke, at der var noget, der hed HTX".

MOR VED, HVAD DER PASSER MIG

Ud over de erhvervsfaglige uddannelser har uddannelsesdagen også fokus på uddannelser inden for naturvidenskab og teknologi – også kaldet Stem-uddannelser. Her forventer man, at Danmark i 2028 kommer til at mangle mere end 10.000 mennesker uddannet som for eksempel ingeniør eller laborant. Derfor oprettede Erhvervsministeriet, Uddannelses- og Forskningsministeriet, Beskæftigelsesministeriet og Børne- og Undervisningsministeriet i 2018 Teknologipagten. Teknologipagten skal være med til at sørge for, at der om ti år er uddannet 20 procent flere med Stem-kompetencer. En af dem, der overvejer at tage sådan en uddannelse, er Gustav fra 9.c på Tibberupskolen.

"Jeg har altid interesseret mig for computere og teknologi. Og så er min storebror også gået den vej. Han har været rigtig god til at fortælle mig om, hvordan det er", siger han.

I 2019 undersøgte Danmarks Evalueringsinstitut, hvad der påvirker eleverne i 9. klasse til at vælge, hvilken ungdomsuddannelse de skal starte på. Rapporten konkluderede, at "hoved-

parten af de unge oplever, at de selv har ansvaret for deres uddannelsesvalg, og at valget er en beslutning, kun de selv kan træffe".

Samtidig fortalte Danmarks Evalueringsinstitut, at både familien, skolen og vennerne kan påvirke de unges uddannelsesvalg. Især forældrene bliver fremhævet som vigtige i samtalen om uddannelse, fordi de kender den unges personlighed, interesser og faglige kompetencer.

Mikkeline fra 9.c har talt med sine forældre om, hvad hun skal i fremtiden. Det er dog mest hendes mor, som er god til at komme med vejledning, fortæller hun.

"Min far er økonom og siger nogle gange, at det kan jeg jo også bare blive. Men det vil jeg ikke. Der er min mor bedre til at lytte. Da jeg fortalte, at jeg måske gerne vil være dyrlæge, sagde hun, at det også ville passe godt til mig", fortæller hun.

GYMNASIET ER AUTOMATVALGET

Linn Bertram og Maj Brit Have er uddannelsesvejledere i Helsingør Kommune og har begge kontor på Tibberupskolen. Her arbejder de sammen med både eleverne og deres forældre for at finde frem til, hvilken ungdomsuddannelse der passer til den enkelte elev.

"Vi har et rigtig godt samarbejde, men vi udfordrer også familierne. Her, hvor vi har mange fra resursestærke hjem, bliver gymnasiet hurtigt det automatiske valg. Det kan også sagtens være det rigtige, men eleven skal vide, at der også er andre muligheder", siger Linn Bertram.

"Derfor har vi mange aktiviteter, hvor eleverne oplever uddannelserne. I forhold til erhvervsuddannelserne er vi blandt andet til uddannelsesdage og har rollemodeller på besøg i klasserne. Især rollemodellerne plejer at være en succes. Vi havde engang en procesoperatør på besøg i en klasse – og samme år valgte to elever at uddanne sig til procesoperatører efter sommerferien", siger hun.

"Men det kan være svært i den alder at vælge noget andet end alle de andre", siger Maj Brit Have.

I Helsingør Kommune søgte 15,5 procent en erhvervsuddannelse i 2021. Selvom det stadig er under landsgennemsnittet, er det væsentlig flere end i 2020, hvor kun 12,8 procent af de unge i kommunen ville starte på en erhvervsskole.

BEHOV FOR INDIVIDUEL SAMTALE

Med erhvervsuddannelsesreformen i 2015 blev den individuelle uddannelsesvejledning for elever i folkeskolen begrænset. I dag er det kun de elever, der bliver erklæret ikke-uddannelsesparate, der kan få en individuel samtale med en uddannelsesvejleder.

Noget tyder dog på, at der er ved at ske en ændring i holdningen til, at det kun er en lille del af eleverne, der kan få en individuel samtale. For nylig kunne folkeskolen.dk/uu fortælle, at Enhedslisten går ind for, at alle elever igen bliver tilbudt en samtale med en uddannelsesvejleder, og at flere kommuner allerede prioriterer at finde midlerne til at tilbyde alle afgangselever individuel vejledning.

En af de kommuner er Helsingør Kommune. Her bruger Linn Bertram og Maj Brit Have deres flekspulje på at have samtaler med så mange elever som muligt. En samtale kan nemlig være et rigtigt godt værktøj til at åbne elevernes øjne for andre veje end gymnasiet.

"Hvis vi skal forsøge at få dem til at interessere sig for erhvervsuddannelserne og Stem-fagene, bliver vi nødt til at kunne tale med dem en til en", supplerer Linn Bertram.

"Selv om man er erklæret uddannelsesparat, kan det sagtens være, at man ikke er valgparat. Vi har mange elever, som politikerne ikke mener vi skal tale med, som er forvirrede og gerne vil tale med en professionel vejleder om deres tanker", fortsætter hun.

Maj Brit Have tror dog også på, at man bliver nødt til at ændre den måde, som ungdomsuddannelserne er bygget op på:

DET SØGTE ELEVERNE I 2021

I 2021 søgte 20 procent af eleverne fra 9. og 10. klasse ind på en erhvervsuddannelse. 32 procent af dem valgte at starte på EUX, hvor de i sidste ende får både et svendebrev og en studentereksamen.

De gymnasiale uddannelser er klart det mest populære valg blandt eleverne. 58 procent af eleverne fra 9. og 10. klasse har søgt om at starte på STX, 21 procent vil på HHX, og ti procent har søgt HTX.

Kilde: Undervisningsministeriet

"Håndværk og teknologi er ikke noget for mig", siger Apollonia fra 9.f (til højre).

”Hvis vi skal have flere på erhvervsskolerne, giver det bedre mening at tale med alle elever individuelt”, siger uddannelsesvejleder Maj Brit Have (til højre).

Ellen fra 9.c har valgt gymnasiet, fordi hun synes, at det giver hende flere valgmuligheder.

FAGLIGE NETVÆRK

Vær med i fællesskabet for alle, der arbejder i Ungdommens Uddannelsesvejledning, på folkeskolen.dk/uu

“Eleverne i Norge kan for eksempel efter to år på erhvervsskolen vælge, om de vil i praktik eller tage en studentereksamen. Deres uddannelsessystem er mindre firkantet end vores, og det tiltrækker flere til erhvervsuddannelserne”.

ELEVERNE SKAL TURDE TØVE

Ellen fra 9.c på Tibberupskolen er glad for, at hun fik chancen for at vende sine tanker med en uddannelsesvejleder.

“Linn var rigtig god at tale med. Vi snakkede om, hvilke interesser jeg har, og så gav hun mig nogle muligheder, jeg kunne kigge på”, siger hun. Samtalen har hjulpet Ellen med at beslutte, at hun vil søge ind på Frederiksborg Gymnasium.

“Jeg ved endnu ikke helt, hvad jeg vil, og der synes jeg, at gymnasiet giver mig flere valgmuligheder fremover”, siger hun.

Ligesom andre af hendes klassekammerater synes hun, at det godt kan være et “stresspunkt”, at man først får vejledning om sine uddannelsesmuligheder i 8. klasse. Men det er uddannelsesvejlederne Linn Bertram og Maj Brit Have ikke så bekymrede for.

“Når vi taler med eleverne, arbejder vi også på, at de skal turde tøve og være forvirrede i løbet af udskolingsårene. Vi skal nok stille og roligt klæde dem på til at kende sig selv og finde ud af, hvad de vil. Vi bruger også meget tid på at fortælle eleverne, at de ikke nødvendigvis behøver at gå den lige vej gennem uddannelsessystemet”, siger Maj Brit Have.

“Der er ikke nogen af os, der er tilhængere af, at man skal skynde sig videre. Vi vil gerne give de unge tid og ro til at udvikle sig på alle parametre. De skal holde helt enormt mange år på arbejdsmarkedet. Derfor skal vi have hele mennesker ud af det her”, siger Linn Bertram.

folkeskolen@folkeskolen.dk

Af Mette Mellerup, lærer og faglig rådgiver for naturfag på folkeskolen.dk
Foto: Lars Just

Hvad ønsker du dig? Et faglokale, tak!

Hvis elevernes undren og nysgerrighed skal vækkes og holdes i live i naturfag, så skal det ikke ske i et klasseværelse.

Fysik i fysiklokalet, musik i musiklokalet, hjemkundskab i køkkenet, idræt i hallen – natur/teknologi i klasseværelset!

Jeg er frustreret og utilfreds, hvilket har ført til manglende arbejdsglæde. Det handler om faget natur/teknologi – folkeskolens betydeligste naturfag. Faget, hvor vi tænder lys i elevernes øjne og giver dem de første spæde forståelser af deres verden og vores omverden.

Et fag, som handler om at undersøge, forsøge sig frem, fejle – prøve igen, bygge, plante, programmere, dissekere, koge, smage, løbe for at undersøge sin puls og 1.000 andre aktiviteter. Vi bruger et hav af modeller – skeletter, torsoer, cellemodeller, globus, udstoppede dyr, molekylebyggesæt og 1.000 andre tredimensionale modeller. Vi undersøger – dyr, planter, jordprøver, vandprøver og 1.000 andre objekter. For en stor del af de danske natur/teknologi-lærere sker dette i et almindeligt klasseværelse, hvilket i min optik et uacceptabelt og uinspirerende. Faget har til tider politisk bevågenhed, hvor man blandt andet har efter- og videreuddannet lærere. Det er på tide, at udfordringen med faglokalerne bliver taget op – på højeste sted.

“Kollegaerne er ikke imponerede over at komme ind i klasseværelset, når der er dissekeret fisk”.

Der sidder sikkert læsere nu og tænker: Folkeskolen har da langt større problemer end en natur/teknologi-lærer, der hyler op om, at hun mangler et faglokale. Jo bevares, men denne problemstilling med manglende faglokaler trækker dybe streger i sandet.

Ikke alle eleverne oplever den magiske verden, som naturfagene er – i deres klasseværelse. Lærerne går død i at pakke materialer. Undervisningen har ikke den karakter, som den burde have. Kollegaerne er ikke imponerede over at komme ind i klasseværelset, når der er dissekeret fisk.

Naturen bliver brugt, når det er muligt, i dette fag. Der er ikke en sten eller sø, der ikke er endevendt af elever i dette fag. Ej heller et formidlingssted i cykelafstand, som ikke er besøgt. Der er stadig timer tilbage – som bruges i klasseværelset. Timer, som burde foregå i et faglokale.

Hvis jeg var ung natur/teknologi-lærer og var til ansættelsessamtale på en skole uden et faglokale til faget, så ville jeg takke nej til jobbet. Det er flovt og pinligt, at folkeskolen ikke tager denne udfordring mere seriøst. Vi mister elevernes interesse i naturfagene i en tidlig alder, fordi natur/teknologi bliver til et læsefag i klasseværelset.

Så kære julemand, undervisningsminister, skolechef, skoleleder, fonde eller andre med kapital – et fromt ønske: faglokaler til natur/teknologi.

Anbefalinger

Fortalt til Helle Lauritsen/hl@folkeskolen.dk

Lis Zacho, lærer på Lindevangskolen på Frederiksberg og faglig rådgiver for matematik på folkeskolen.dk
Foto: Lars Just

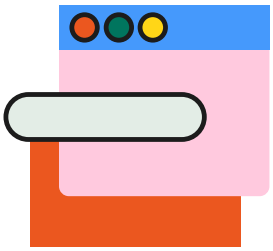

Hjemmesider Madspild i tal giver mening

Jeg fandt en masse tal til mine elever om madspild, fordi det er nærværende og virker godt, når man kan hive virkeligheden ind i matematiktimen. For eksempel kan man se, at der er 36 procent madspild bare i husholdningerne. Det er da noget, man kan forholde sig til.

Det handler om at forstå virkeligheden, skabe virkeligheden og kunne ændre virkeligheden. Eleverne kan forholde sig til tallene om madspild, og hvis man kan bruge matematikken til dette, så kan man næsten redde verden. Det bliver i hvert fald meningsfyldt at arbejde med.

→ stopspildafmad.dk

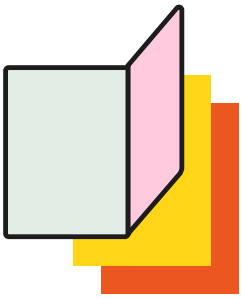

Læremidler Læs matematikopgaverne højt, og understreg ord

Eleverne skal læse mere. Det gælder læsning af opgaverne. Eleverne skal forstå det, de arbejder med, og her er læsning en væsentlig udfordring. De skal kunne omsætte det, de læser, til matematik. Jeg mener, at man skal arbejde meget mere med fælles oplæsning i klassen, der skal fokus på ord og begreber, og man skal dvæle ved forståelsen af en tekst.

Giv gerne alle elever ordblindeværktøjet IntoWords, så de kan få den digitale hjælp også. Det er der brug for. Der kan være ord i opgaveteksten, der skal understreges, sådan at eleverne har større fokus på dem og for at hjælpe dem med at huske ord og begreber, der er vigtige i matematik.

→ IntoWords

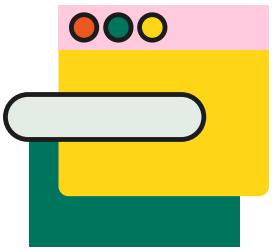

Hjemmesider Lad eleverne skabe roller og skrive matematikhistorier

Vi har lige haft gang i et supersjovt forløb i min 4. klasse, hvor eleverne har skabt roller og skrevet matematikhistorier. De kan kreere roller og figurer, der ligner et computerspil, på hjemmesiden dramastudio.dk, og efter en halv time var alle i klassen med. De var så motiverede.

En skrev en matematikhistorie, hvor to plus to blev fem. Han havde to katte og fik to katte, men det blev altså fem, fordi han i forvejen havde endnu en kat – og så lagde han latter ind på historien. Man kan meget i det program, og det er eleverne helt med på.

Vi ringede i øvrigt til ham, der står bag programmet, og eleverne stillede ham en masse spørgsmål. Det var skægt, fordi han svarede i "deres univers", og de var både kritiske over for noget, som de ikke syntes fungerede helt, og fortalte også, hvad de mente manglede, sådan at hjemmesiden kunne blive endnu bedre at bruge.

→ dramastudio.dk

"JEG TURDE IKKE TALE MED NOGEN"

Pia Moelsby var lærer og tillidsrepræsentant på den skandaleramte Søndervangskolen i Aarhus, som er under anklage for at snyde med afgangsprøverne. Hun fortæller om et arbejdsmiljø præget af mistro og manipulation, og at frygten for ledelsen stadig sidder i hendes tidligere kollegaer.

Da eleverne på Søndervangskolen skulle til afgangsprøve i 2017, sad skolens tillidsrepræsentant Pia Moelsby på kommunens Center 10 på Høgevej i det vestlige Aarhus, otte kilometer fra skolens hovedbygning på Søndervangs Allé i Viby J. Her skulle hun sammen med en kollega forberede et projekt, hun som udskolingslærer syntes, det var spændende at være en del af. Men bagefter tænkte hun, at det ikke var tilfældigt, at netop hun var blevet sat dér netop den dag.

"Jeg følte det som et bagholdsangreb, for jeg blev jo nærmest sendt væk fra skolen – og når jeg tænker tilbage, står det klart for mig, at det var, fordi jeg ikke skulle være på skolen den dag, der var prøver", siger hun til *Folkeskolen*. "Men det tænkte jeg ikke over dengang. Jeg ville jo have reageret, så snart jeg fik nys om, at der blev snydt ved prøverne igen. Men jeg opdagede det først dagen efter. Og så var det jo for sent".

Pia Moelsby er en af de to første lærere, som stod frem over for *Folkeskolen* og afslørede uregelmæssighederne med afgangsprøverne og et betændt psykisk arbejdsmiljø på den aarhusianske successkole.

I 2015 blev Pia Moelsby tillidsrepræsentant på Søndervangskolen og gik kort efter på barsel. Da hun vendte tilbage i 2016, blev hun opmærksom på, at det var alment kendt blandt lærerne i udskolingen, at der var blevet snydt systematisk ved afgangsprøverne det år. Eleverne havde fået mere tid til læseprøven, og deres karaktergennemsnit var derfor kunstigt højt. Det generede hendes professionelle etik, så hun gik til skoleleder Rani Hørlyck med sine indsigelser.

"Jeg var nok for ordentlig", siger hun i dag. "Jeg prøvede at holde den gode tone, jeg gik

ORD Stine Grynberg
FOTO Tobias Nicolai

altid til Rani med det, når nogen fortalte om problemer, så det gjorde jeg også omkring snyderiet med afgangsprøverne. Rani var altid opmærksom og imødekommende, sagde de rigtige ting, men der kom bare ingen handling. Men da det så fortsatte, efter at jeg havde talt med Rani, fik det mig virkelig til at tænke: 'Jamen, der sker jo ikke noget, uanset hvad jeg gør'".

Pia Moelsby understreger, at hendes mål ikke var, at der skulle rulle hoveder på grund af snyderiet ved afgangsprøverne i 2016. Hun ville bare have, at det skulle stoppe, og hun følte sig overbevist om, at ledelsen ville tage hånd om det. Men året efter gentog det sig ifølge hende og flere andre kilder, som *Folkeskolen* har talt med. Og ovenikøbet følte Pia Moelsby, at ledelsen nu med fuldt overlæg havde sørget for, at hun ikke kunne skride ind over for situationen.

"DER BLEV TAVSHED, NÅR JEG TRÅDTE IND I ET RUM"

Pia Moelsby gik til både sin lærerkreds og forvaltningen i Aarhus Kommune for at gøre dem opmærksomme på, hvad der foregik. Men det førte ikke til andet, end at hun kom i unåde hos ledelsen og de lærere, som ledelsen holdt i sin "hule hånd", som hun udtrykker det. Og det kom til at vare ved resten af hendes tid på Søndervangskolen.

"Jeg ved faktisk ikke, hvordan jeg kunne klare det igennem så mange år. Og jeg valgte jo også at stoppe til sidst. Jeg fik et nyt job i en ny kommune", siger hun i dag om sine tre sidste år på skolen.

Udskolingen på Søndervangskolen, hvor Pia Moelsby arbejdede, bestod af 10-12 medarbejdere.

"Vi var nærmest delt i to grupper: Os, der ville følge reglerne, og så dem, der var tæt på ledelsen. Der var sådan et kammerateri, som nogle fik glæde af og nogle ikke", fortæller hun.

Hvis man var inde i varmen hos ledelsen, fik man for eksempel frynsegoder som ekstra fridage, uden at det blev registreret nogen steder. Men de ekstra uautoriserede fridage var ikke noget, der blev talt højt om i personalegruppen, selv om alle vidste, at det forekom.

"Det er meget svært at forklare, hvordan det er at være i sådan et miljø. Hvordan kollegaer bliver manipuleret mod én og de uudtalte trusler", fortæller Pia Moelsby i dag.

"Det kommer snigende. Der bliver skubbet til ens etiske grænser lidt ad gangen, så man kommer i tvivl om sine egne værdier. Men der er ingen, der forstår, hvad det vil sige at være i det, hvad det var, vi oplevede på skolen. Det er også virkelig svært at forklare. Og man kan ikke bevise noget".

Selv kom hun igennem det ved at tage rollen som tillidsrepræsentant på sig som et panser.

"Det var et kæmpe pres at sidde der mellem ledelsen og medarbejderne. Jeg tog det altid til lærerforeningen (Århus Lærerforening, *redaktionen*), som på mange måder var en god sparringspartner, for jeg havde jo ikke nogen på skolen, jeg kunne snakke med, bortset fra en eller to tætte kollegaer. Ellers turde jeg ikke tale med nogen på skolen, og der var heller ikke nogen, som turde tale med mig. Og de havde jo også fået besked fra ledelsen om, at de ikke skulle tale med mig".

GJORDE SIT BEDSTE FOR AT DOKUMENTERE SNYD

I dag ved Pia Moelsby ikke, hvordan hun klarede at passe sit arbejde som lærer og tillidsrepræsentant.

"Man tager en facade på, tror jeg. Det svære var, og er, at jeg var helt alene. Jeg var ikke en del af fællesskabet på arbejdspladsen. Der blev helt tavshed nogle gange, når jeg trådte ind i et rum. Jeg havde en mistanke om, at ledelsen spredte historier om mig, som fik mine kollegaer til at tage afstand fra mig. Der blev sendt en mail fra en kollega til alle mine kollegaer i udskolingen om, at jeg var en dårlig tillidsrepræsentant, og jeg fik skyld for upopulære ledelsesbeslutninger, som jeg ikke havde noget med at gøre, og den slags".

På et tidspunkt blev Pia Moelsby nødt til at smide sin tillidsrepræsentantkasket og ringe til Århus Lærerforening for at sige, at hun havde brug for støtte som en menig lærer midt i et sygt arbejdsmiljø, som hun fik skyld for at skabe. "Jeg var maksimalt presset, jeg anede ikke, hvordan jeg skulle gribe det an, og jeg kunne ikke være i det rent etisk", siger hun om den tid.

"Lokalforeningen har altid været god til at lytte til mig og prøvede at tage fat i nogle af problemerne – men jeg kunne jo ikke få mine kollegaer til at ringe ind; folk var for bange. Det var mig, der skulle løfte det op på forvaltningsniveau, for at der kunne komme til at ske noget. Ledelsen på skolen havde så mange i sine hule hænder".

Det var ellers ikke, fordi Pia Moelsby ikke havde sine kollegaers opbakning. Da hun i sin tid blev valgt til posten som tillidsrepræsentant, vandt hun stort over den anden kandidat.

"Det var en, som ledelsen gerne ville have valgt, men kollegaerne valgte mig i stedet", siger hun. "Så på den måde følte jeg selvfølgelig, at jeg havde et stærkt mandat. Men det var en svær post, for jeg følte mig udspioneret. Ledelsen sendte folk ind til vores møder i faglig klub, som refererede tilbage til ledelsen. Så jeg skulle virkelig tænke over, hvad jeg sagde, og hvem jeg sagde det til. Jeg var på overarbejde hele tiden, hele tiden på vagt".

En kollega, som havde talt højt om, at man burde stoppe med at klæde eleverne så grundigt på til afgangsprøven, blev indkaldt til tjenstlig samtale, som hun forlod med indtrykket af, at der måske var en fyring på vej.

"Ledelsen placerede skylden for det dårlige arbejdsmiljø hos en helt uskyldig kollega, som egentlig bare havde pointeret, at eksamenssnyderiet skulle stoppes", fortæller Pia Moelsby.

"Den sag pressede mig helt utrolig meget – nok allermest fordi jeg syntes, det var så uretfærdigt. Det påvirkede mig mere end det pres, jeg selv var direkte udsat for, at jeg ikke kunne hjælpe hende i min rolle som tillidsrepræsentant. Jeg gjorde mit bedste for at dokumentere, hvad der var foregået. Jeg gjorde alt, hvad jeg kunne, for at dokumentere over for lærerforeningen, at det her ikke var hendes skyld, at det var de andre, der løj, så vandet drev. Men jeg følte mig meget magtesløs".

I 2019 fik Pia Moelsby nok af Søndervangskolen. Hun søgte og fik job i en nabokommune, hvor hun har arbejdet lige siden. Og hun er igen blevet tillidsrepræsentant.

SÅDAN ER SAGEN AFDÆKKET

Folkeskolen har været i kontakt med 21 nuværende eller tidligere medarbejdere på Søndervangskolen, som alle har været ansat under skolens nuværende ledelse. Ikke alle kilderne har været førstehåndskilde på forhold vedrørende skolens afvikling af prøver ved folkeskolens afgangseksamen.

Redaktionen er blevet præsenteret for en lang række anklager mod skolens ledelse, som vi efterfølgende har efterprøvet hos andre kilder. I artiklerne videregives alene anklager, hvor det har været muligt at finde personer, som selv har oplevet, at det påståede har fundet sted.

Folkeskolen er derudover i besiddelse af de dokumenter, som Børn og Unge i Aarhus Kommune har journaliseret i forbindelse med undersøgelse af anklagerne.

"Jeg føler næsten, at det har været et terapiforløb at fortælle om det til *Folkeskolen*".

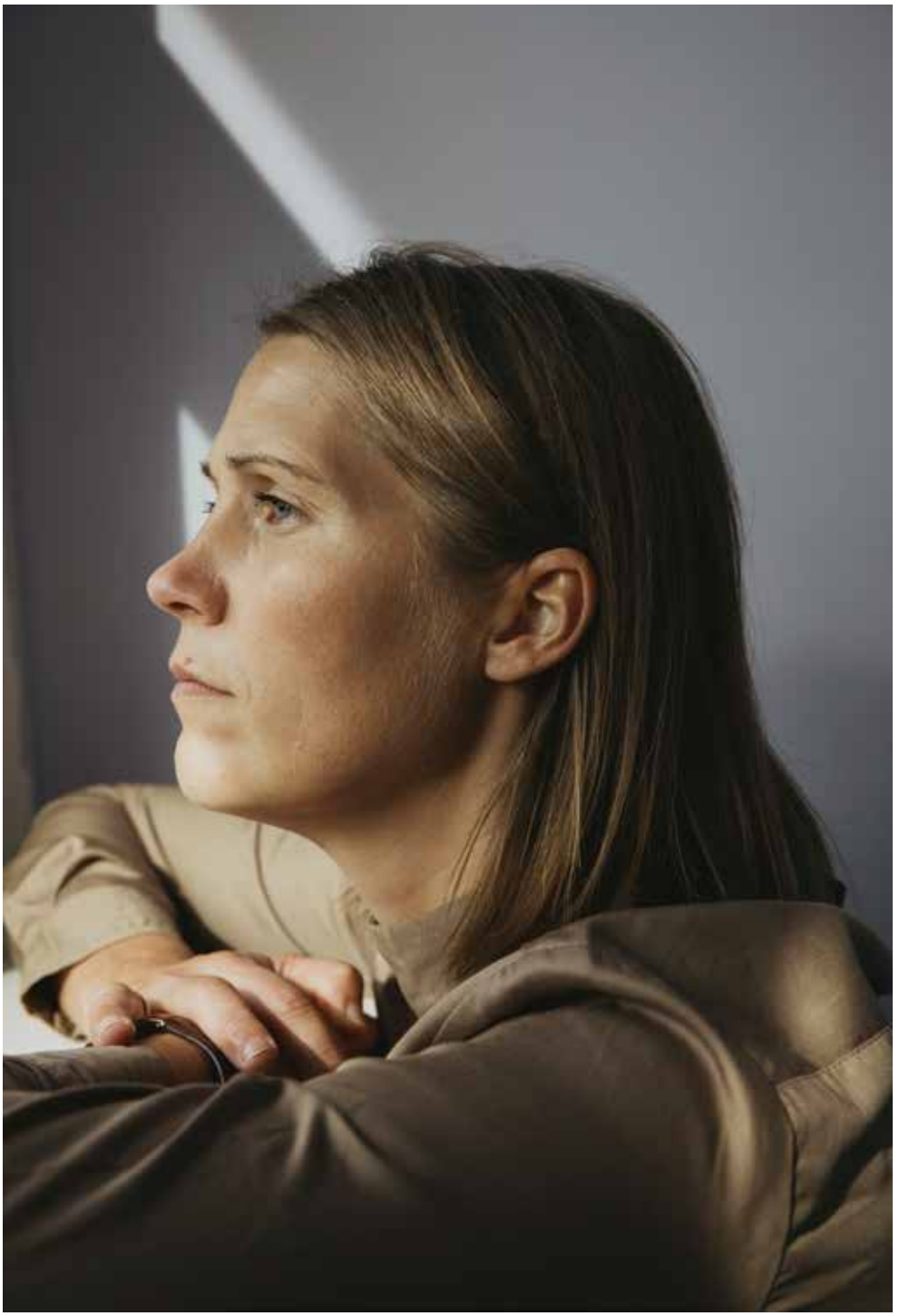

Pia Moelsby valgte i 2019 at forlade Søndervangskolen i Aarhus. I dag er hun lærer og tillidsrepræsentant på en anden skole i Jylland.

"Det er faktisk lidt tilfældigt, at jeg er endt der igen", siger hun. "Men jeg brænder for at skabe den gode skole, og jeg bliver aldrig leder. Det er ikke noget for mig. Men som tillidsrepræsentant kan jeg være med til at påvirke skoleudviklingen alligevel. Det er noget af det, der udfordrer mig. Jeg er ikke blevet skræmt fra at være tillidsrepræsentant – eller lærer for den sags skyld", siger hun.

GLAD FOR AT VÆRE WHISTLEBLOWER

Selv om det lige nu er hårdt at få rippet op i fortiden – og medierne ringer for at høre mere om lærernes oplevelser på Søndervangskolen, er Pia Moelsby glad for, at hun er stået frem.

"Jeg føler næsten, at det er et terapiforløb, jeg har været igennem ved at fortælle om det til *Folkeskolen*", siger hun i dag. "Da jeg talte med jer, var det første gang, hvor jeg gennem længere tid talte med en person, som også kunne se, at det var galt, det, der foregik. Det bekræftede mig i, at det ikke var mig, der var galt på den".

Den seneste uges tid, efter at sagen om Søndervangskolen er kommet frem, er Pia Moelsby blevet kontaktet af flere tidligere kollegaer.

"De skriver til mig, at de ikke tør like mine opslag på sociale medier, men takker mig for at stå frem. De står på gulvet og synes ikke, at de kan sige noget. Og jeg kan godt forstå, at de ikke tør, når man tænker på alt det, der er sket på den skole forud. Ledelsen truer måske ikke direkte med fyring, men de siger måske, at man skal overveje, om man er det rigtige sted, hvis man ikke er med på deres ideer. Eller de kan give én arbejdsopgaver, man ikke er så glad for, flytte en udskolingslærer ned i indskolingen eller omvendt og på den måde presse en medarbejder ud. Det kan de jo sagtens gøre, uden at man som almindelig lærer kan stille noget op".

sga@folkeskolen.dk

GLANSEN GÅR AF SUCCES-SKOLE

***ORD* Sebastian Bjerril**

Søndervangskolen i Aarhus er anklaget for at have snydt sig til et højere karaktergennemsnit gennem flere år. Nuværende og tidligere ansatte afslører nu, hvordan fiflerierne med afgangsprøverne foregik helt systematisk, og de fortæller om en ledelse, der styrer ved at udskamme og udskælde.

Har den kendte Aarhus-skole Søndervangskolen bevidst snydt for at opnå højere karakterer for sine afgangselever? Ja, det er endda sket flere år i træk og gennem systematiske fiflerier, lyder alvorlige anklager fra tidligere og nuværende ansatte på skolen.

Søndervangskolen i Viby syd for Aarhus er kendt for at gøre det noget nær umulige. Skolen med næsten udelukkende tosprogede elever har fordoblet sit karaktergennemsnit, opnået iøjnefaldende løft i både elev- og lærertrivselsmålinger og har den absolut højeste forældretilfredshed i Aarhus Kommune.

Men bag skolens mange flotte meritter gemmer sig ufine og i nogle tilfælde regulært ulovlige metoder. *Folkeskolen* har været i kontakt med 21 nuværende og tidligere ansatte, som alle tegner det samme billede af, at skolens leder, Rani Hørlyck, og viceleder, Martin Bernhard, der begge har været på skolen siden 2008, bøjer reglerne i en sådan grad, at der er tale om decideret snyd for at højne karaktererne – og gennem et betændt psykisk arbejdsmiljø får skolens lærere til at føje dem – eller forsvinde.

"Ledelsen på skolen lægger et enormt pres på, for at vi lærere skal skaffe et godt karaktersnit hjem til skolen, og samtidig gør man meget ud af at fortælle, at gode karakterer er til elevernes gavn. På den måde bliver ledelsen i stand til at manipulere os lærere til at gøre ting, vi godt ved er forkerte", siger Martin Haaning, der var lærer på skolen, og som selv personligt har medvirket til snyderiet, indtil han følte sig presset til at sige op i 2019.

FORLÆNGET TID OG PAPEGØJEMETODEN

Folkeskolen har i flere artikler på folkeskolen.dk det seneste stykke tid kunnet fortælle om, hvordan de høje karakterer ved 9.-klassernes prøve i mundtlig dansk og læse- og retskrivningsprøven i 2016 og 2017 blev opnået. Der er ifølge rækken af centrale kilder tale om en serie af helt bevidste og systematiske overtrædelser af prøvereglerne:

- **Alle elever fik ekstra tid til danskprøve.** I 2016 og igen i 2017 tildelte skolen alle elever i sine 9.-klasser ekstra tid ved dansk-

SKOLELEDER: INGEN KOMMENTAR

Folkeskolen har forelagt ledelsen på Søndervangskolen anklagerne om snyd og uregelmæssigheder i forbindelse med afgangselevernes prøver fra nuværende og tidligere medarbejdere. Men skoleleder Rani Hørlyck har ikke ønsket at kommentere på anklagerne over for *Folkeskolen*. I sit mailsvar henviser hun til den redegørelse, hun har udarbejdet til Aarhus Kommune. Redaktionen har også forelagt skoleledelsen den kritik af det psykiske arbejdsmiljø, som forhenværende tillidsrepræsentant Pia Moelsby rejser her i bladet. Ledelsen har ikke svaret på fagbladets henvendelse.

Arkivfoto: Casper Dalhoff/Ritzau Scanpix

prøven i læsning og retskrivning, lyder anklagerne. I efteråret 2016 går lærer og tillidsrepræsentant Pia Moelsby, der netop er vendt tilbage efter barsel, til skolens ledelse med bekymring over, at ledelsen gav alle elever ekstra tid ved sommerens prøver.

"Her får jeg at vide, at man har forvaltningen i ryggen, men det kunne jeg simpelthen ikke forstå kunne være rigtigt, når jeg læste prøvevejledningen", fortæller Pia Moelsby. Hun insisterer derfor på, at forvaltningen skal høres om forløbet. Svaret fra kommunen slår fast, at det er imod reglerne at give forlænget tid til alle elever. Det er kun tilladt at tildele ekstra tid til elever med fysisk eller psykisk funktionsnedsættelse og tilsvarende vanskeligheder.

I 2017 ser det ud til, at læse- og retskrivningsprøven skal foregå efter reglerne. Dette år har skolen to 9.-klasser til prøve, og på forhånd har deres dansklærere udpeget tre elever fra hver af de to klasser, som de efter reglerne kan tildele ekstra tid. Alligevel får lærerne aftenen før et opkald fra skolens viceleder med besked om, at alle elever skal have ekstra tid, når de går til prøven næste morgen. Flere lærere vælger herefter at kontakte Århus Lærerforening og fortælle, at skolen for andet år i træk har tildelt alle elever ekstra tid til prøven.

- **Udtrækfag blev afsløret før tid, og undervisningen målrettes prøven.** Ifølge prøvereglerne er det strengt fortroligt, hvilke fag der er udtrukket til årets eksamen. Men på Søndervangskolen har det gennem flere år været praksis, at ledelsen informerer de lærere, hvis fag er blevet udtrukket til afgangsprøve, flere måneder før det bliver offentliggjort. Dermed kan lærerens undervisningstid lægges om, så 9.-klasserne får mest mulig undervisning i de fag, der er udtrukket.

"Hvis man har flere fag i klassen, så skruer man så op for udtræksfaget. Det har jeg selv gjort, da jeg fik udtrukket historie. Så fik eleverne pludselig mere historie og mindre samfundsfag. Og så kunne jeg derfra begynde at forberede dem på, hvilke fordybelsesområder og emner de ville kunne få, og så kunne vi allerede på det tidspunkt begynde at gå i dybden med dem", fortæller Martin Haaning.

- **Lærere "preppede" elever individuelt op til prøven.** Søndervangskolen praktiserer ligesom mange andre skoler prøveform B, hvor eleverne trækker et fordybelsesområde, de skal arbejde med frem mod den mundtlige prøve. Eleverne har herefter ifølge prøvevejledningen ti lektioner til at skrive en synopsis, der fungerer som en disposition for deres mundtlige prøve. I denne periode har læreren en vejledende rolle, men det er ikke tilladt at vejlede i analyse, forståelse og fortolkning af tekster eller "i udarbejdelse og disponering af fremlæggelsespunkter til prøven". Reglerne siger desuden, at vejledningen skal ophøre, når eleverne afleverer deres synopsis, og at det skal ske tidsnok til, at censor kan få et eksemplar af elevernes synopsis senest 14 dage inden prøven.

Men Søndervangskolens ledelse ser ifølge de nuværende og tidligere ansatte stort på,

KOMMUNE KOM IKKE TIL BUNDS I ANKLAGER OM SNYD

2016 – Tillidsrepræsentant på Søndervangskolen i Aarhus Pia Moelsby vender i november tilbage fra barsel. Her konfronterer hun skolens ledelse med, at hun ikke forstår, hvorfor hun hører, at alle afgangselever har fået ekstra tid ved læse- og retskrivningsprøven. Vicelederen informerer om, at forvaltningen bakker skolens tolkning af reglerne op. Det tror Pia Moelsby ikke på og vil se det på skrift fra forvaltningen. Ledelsen henvender sig derfor til forvaltningen, som på mail svarer, at det er imod reglerne at give forlænget eksamenstid til alle elever. Skolen tager forvaltningens besked til efterretning.

2017 – Århus Lærerforening kontakter Aarhus Kommune på foranledning af henvendelser fra lærere på Søndervangskolen, der beretter om, at skolen igen har givet alle elever forlænget tid til afgangsprøven i dansk. Forvaltningen udbeder sig en redegørelse fra ledelsen på Søndervangskolen. Skolen afviser alle anklager.

Kommunen konkluderer skriftligt, at det ikke er muligt at få be- eller afkræftet, om alle elever har fået forlænget tid ved prøven i 2017, men at det skete imod reglerne i 2016. Forvaltningen beslutter at sætte Søndervangskolen under skærpet tilsyn ved næste års prøver. Forvaltningen initierer herpå et todagesforløb om arbejdsmiljøet på skolen for udskolingslærerne.

2018 – Søndervangskolens afgangsprøver er ifølge Aarhus Kommune under skærpet tilsyn.

2019 – Tidligere lærer Martin Haaning kontakter forvaltningen og anklager skolens ledelse for gentagne gange at snyde ved afgangsprøverne. Forvaltningen udbeder sig derfor en ny redegørelse fra ledelsen på Søndervangskolen og beslutter igen at sætte skolens afgangsprøver under tilsyn. Skolen afviser alle anklager.

Århus Lærerforening beder om at få udleveret kommunens rapport over det skærpede tilsyn med Søndervangskolen i 2018. Den rapport findes tilsyneladende ikke. Tidligere lærer Martin Haaning kontakter forvaltningen og anklager skolens ledelse for gentagne gange at snyde ved afgangsprøverne. Forvaltningen udbeder sig en ny redegørelse fra ledelsen på Søndervangskolen og beslutter igen at sætte skolens afgangsprøver under tilsyn. Skolen afviser alle anklager.

2020 – Årets afgangsprøver aflyses på alle landets folkeskoler på grund af coronapandemien.

2021 – Tidligere og nuværende lærere står frem i medierne med deres anklager om snyd på Søndervangskolen. Børne- og Undervisningsministeriet beder Aarhus Kommune om en redegørelse for anklagerne om snyd ved afgangseksamen på Søndervangskolen. Redegørelsen skal ligge klar 6. oktober (*efter redaktionens afslutning*).

hvor mange timers hjælp eleverne må få, og hvad lærerne må hjælpe med, og lærerne bliver eksplicit bedt om at "preppe" eleverne bedst muligt. Martin Haaning fortæller blandt andet, hvordan han sad på tomandshånd med elever og terpede, hvad de skulle sige til danskprøven – helt frem til dagen før elevernes eksamen:

"Det har vi gjort helt åbenlyst inde på skolens læringscenter. Vi forberedte dem på alt og fortalte dem, præcis hvordan teksterne skulle fortolkes. Og vi har sikkert også nogle gange sagt, hvad vi og censor kunne finde på at spørge om, så de kunne dykke ned i det. Ledelsen kendte alt til vores hjælp til eleverne".

- **Skole hævede karakterer gennem "fabrikerede" klager.** I 2016 betød nye regler, at de skriftlige afgangsprøver i dansk fremover alene skulle bedømmes af en enkelt censor. Det fik Søndervangskolen til at frygte, at den skrottede votering mellem lærer og censor ville få negative konsekvenser for skolens karakterer. Efter aftale med skolens leder fotokopierede og læste Martin Haaning efter prøven elevernes afleveringer, inden originalerne blev sendt til censor. Da skolen modtog censors karakterer, vurderede han, at fem af klassens 21 elever havde fået for lave karakterer:

"Vi får så indkaldt de fem elever på skolen, hvor jeg på elevernes vegne udformede klager på to-tre sider

I 2017, hvor Søndervangskolen anklages for at "preppe" eleverne individuelt op til eksamen, opnår 11 ud af 25 elever et 12-tal ved afgangsprøven i mundtlig dansk. Det løfter det samlede karaktergennemsnit 4,4 karakterpoint over de afsluttende standpunktskarakterer det år.

Arkivfoto: Hans Christian Jacobsen/BAM/Ritzau Scanpix

for hver elev med argumenter for, hvorfor deres karakter var for lav. Skolens ledelse skaffer underskrifter fra forældrene, så det fremstår, som om det er forældrene, der har udformet klagerne på vegne af deres barn", fortæller Martin Haaning.

Ifølge reglerne skal klager over forhold ved folkeskolens prøver indgives af eleven eller elevens forældre til skolens leder. Indsatsen viser sig at være en succes, og alle fem får løftet deres karakterer. Tilsammen løfter det karaktergennemsnittet ved prøven med næsten en hel karakter.

"ER DU SIKKER PÅ, AT DU ER DET RIGTIGE STED?"

På trods af at snyderiet således har været kendt blandt mange lærere på skolen, er det i stort omfang lykkedes skolen at holde tæt. Hovedårsagen er ifølge *Folkeskolen*s kilder, at skolen ledes gennem del og hersk, som sætter enhver form for kritiske røster skakmat.

Både nuværende og tidligere ansatte anklager skoleleder Rani Hørlyck og viceleder Martin Bernhard for at udgøre et særdeles stærkt makkerpar, der komplementerer og understøtter hinanden i aktivt at praktisere en ledelsesstil anlagt på pludselig personlig udskældning og udskamning. Det oplevede lærer Michael Kjær. I starten af sin tid på skolen blev han rost og fremhævet af ledelsen, da hans klasse opnåede gode karakterer.

"Jeg får nærmest totalt min vilje i et stykke tid. Jeg kunne få lov til alt, jeg bad om", siger han, men ledelsens positive opmærksomhed stoppede, da han begyndte at forholde sig kritisk til, hvordan eleverne bliver "preppet": "Det var udenadslære, og sådan var det også til eksamen, hvor de nærmest kommer ind og siger det samme alle sammen", fortæller han.

En dag kaldes han pludselig til samtale med ledelsen: Her spørger de ham så: "Er du sikker på, at du er det rigtige sted?" Netop den skjulte opfordring til at søge andet job er typisk for ledelsen, beretter flere lærere.

Flere af *Folkeskolen*s kilder har også oplevet, at ledelsen har initieret interne intriger blandt skolens ansatte, og de fortæller, at ledelsen bruger en mindre gruppe af medarbejderne til at overvåge de øvrige. Ligesom ledelsen også pludselig kan hive en række anklager frem fra unavngivne kolleger, elever og forældre.

"Det er helt forfærdeligt, at en ledelse kan skabe så meget frygt hos voksne mennesker", lyder det blandt andet fra en nuværende ansat på skolen.

Kilderne kan også berette om, at de har oplevet eksempler på, at ledelsen har igangsat usande rygter om medarbejderne og dermed skabt intern splid mellem de ansatte. Det er blandt andet sket for Martin Haaning, der ellers i en årrække var helt tæt på ledelsen, og for to tillidsrepræsentanter, Pia Moelsby og hendes forgænger, Vibeke Lindhøj Cappelen, som var tillidsrepræsentant på skolen indtil 2015.

"Det var enormt svært at forholde sig til de meldinger, der kom fra ledelsen, fordi de talte ind i en illusion. De gør det så overbevisende, at det ofte først er, når man kommer hjem, at man kan se det", siger Vibeke Lindhøj Cappelen.

Det vanskelige forhold til ledelsen gjorde, at Vibeke Lindhøj Cappelen dagligt følte sig nødsaget til at have lange telefonsamtaler med skolens arbejdsmiljørepræsentant efter arbejde.

"Vi brugte timer hver dag i telefonen for at støtte og hjælpe hinanden for at finde hoved og hale i det spind, vi vidste, vi var inde i. Det var ikke noget, vi vidste i starten, men det fandt vi ud af med årene".

bje@folkeskolen.dk

Folkeskolen.dk - lige ved hånden

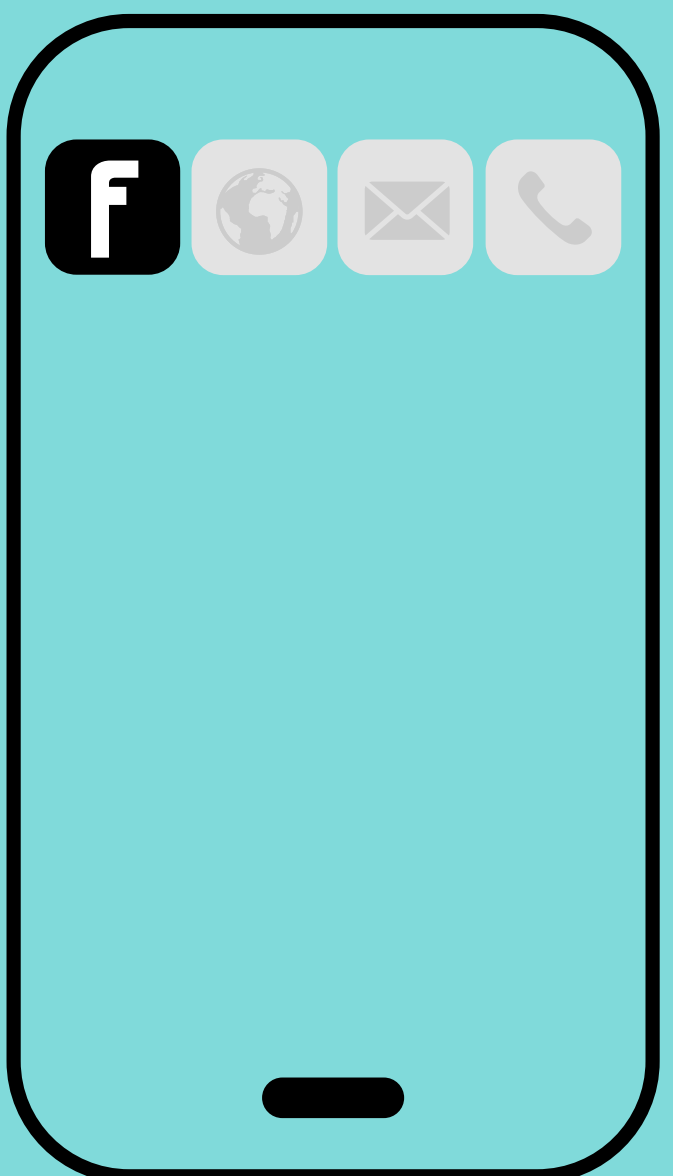

Få hurtig adgang til seneste nyt fra folkeskolen.dk og dine faglige netværk direkte fra din startskærm på telefonen.

Android-telefoner (fx Samsung og Huawei): Find **folkeskolen.dk** i Chrome-browseren, klik på de tre prikker øverst til højre og vælg 'føj til startskærm'. iPhone: Find **folkeskolen.dk** i Safari-browseren, klik på share/firkanten med pil opad og vælg 'føj til hjemmeskærm'.

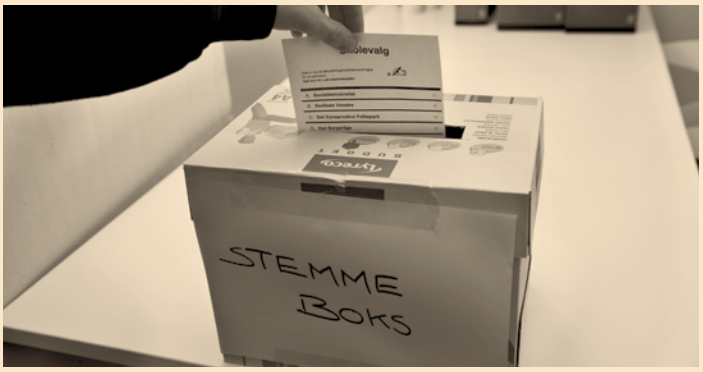

Arkivfoto: Henning Bagger/Ritzau Scanpix

Udskudt skolevalg løber endelig af stablen

SAMFUNDSFAG Valgkampen er netop gået i gang til det fjerde landsdækkende skolevalg. Over de næste godt to uger vil omkring 80.000 elever få demokratiundervisning på højtryk, inden det hele kulminerer med en valghandling den 14. oktober – ligesom ved et folketingsvalg.

Men for mange lærere bliver skolevalget faktisk årets andet. Signe Refshauge Kjær er en af de lærere, der stablede et valg på benene på egen skole på Djursland, da det landsdækkende blev aflyst i januar på grund af corona.

"Det var et tværfagligt forløb, hvor eleverne skulle oprette deres egne partier og lave deres egne valgvideoer, efter at vi havde analyseret de rigtige partiers videoer fra seneste valgkamp", fortæller hun. "Alt fra navn på partiet til logo og politisk indhold skulle udvikles fra bunden, og så stemte vi til sidst. Det var nogle landmandssønner med ideer til grøn energi, der vandt".

Når Signe Refshauge Kjær valgte at gennemføre skolevalget, var det blandt andet af hensyn til de 9.-klasser, der ville nå at gå ud af skolen uden at prøve et skolevalg. Det syntes hun ikke, de skulle gå glip af: "Jeg har oplevet, at politik godt kan være lidt fjernt for nogle. Det er noget, der foregår geografisk langt væk ovre i København".

folkeskolen.dk/historieogsamfundsfag

Lærer bag roboscience-lokale vinder medalje

NATURFAG Lærer på Gribskolen i Græsted Hans Emil Sølyst Hjerl har modtaget H.C. Ørsted Medaljen i bronze for sin gennemgribende udvikling af skolens naturfag.

"Emil skaber interesse og motivation for naturvidenskab og teknologi blandt børn og unge ved at koble eksperimenter og undersøgelser til fagbegreber og teori. På Gribskolen har Emil udviklet naturfagslokalerne og fået etableret et roboscience-lokale, hvor eleverne kan arbejde med programmering af Lego-mindstorms – og uge 39 er nu hvert år, på Emils initiativ, blevet en naturfagsprojektuge for skolens elever", fortæller formanden for bedømmelsesudvalget i Selskabet for Naturlærens Udbredelse, Erland Andersen fra Danmarks Fysik- og Kemilærerforening.

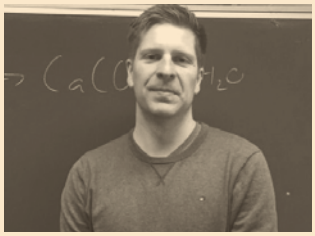

Foto: Selskabet for Naturlærens Udbredelse

folkeskolen.dk/naturfag

SF vil have løft af PPR

PPR Uddannelsesordfører i Socialistisk Folkeparti (SF) Jacob Mark udtrykker en dyb bekymring på baggrund af en ny rapport fra Børns Vilkår, der belyser lærernes perspektiv på skolefravær gennem en undersøgelse blandt 861 lærere. I rapporten svarer 64 procent af de adspurgte lærere, at de mangler tid til at tage hånd om den enkelte elevs trivsel, og 77 procent oplever lange ventetider på faglig hjælp fra blandt andre Pædagogisk Psykologisk Rådgivning (PPR) og socialrådgivere.

Derfor vil SF stille krav i de igangværende finanslovsforhandlinger om, at staten afsætter 100 millioner i 2021 til et klasseloft på 24 elever og flere timer med to voksne, ligesom partiet foreslår, at der afsættes 125 millioner årligt til et løft af PPR.

Foto: Ridofranz/iStock

folkeskolen.dk/ppr

Foto: Rikke Engbo Andersen

Sproglege på en søndag

TYSK/FRANSK Med blandt andet billedlotteri med sammensatte tyske ord, Heads Up på fransk og spanske bocadillos som snacks markerede Skovvangskolen i Aarhus den europæiske sprogdag sidste søndag i september. Sprogboderne og legene var udviklet af 29 internationale studerende fra læreruddannelsen på Via og målrettet Skovvangskolens 6. og 7. årgang.

"De lærerstuderende fra Via havde forberedt sprogboderne. Og de var altså bare megafede. Der var nemlig studerende fra hele Europa. En studerende var fra Italien, to fra Tjekkiet, nogle fra Spanien og Baskerlandet og også Schweiz og Frankrig", fortæller sprogkoordinator på skolen Rikke Engbo Andersen.

folkeskolen.dk/tyskfransk

Kritik eller kritik

AF MORTEN KVIST REFSKOV,
formand for overenskomstudvalget i DLF

Illustration: Hayley Wells

Et særkende ved vores profession er vores evne til at forholde os kritisk. Ikke mindst når man færdes på folkeskolen.dk og på de forskellige sociale platforme, bekræftes man i det, og man kan til tider få det indtryk, at kritik er godt, og mere kritik – gerne spids – er endnu bedre. Intet er så godt og fornuftigt, at det ikke kan kritiseres.

Lad det være udtalt fra begyndelsen; kritik er fuldstændig nødvendigt, internt som eksternt. En stærk kritik- og uenighedskultur kvalificerer og udvikler politik, analyser og handlinger.

Kritik er imidlertid ikke bare kritik. Den kan antage forskellige former, og jeg mener, det er klogt, at vi som profession reflekterer over vores kritikkultur fra tid til anden.

I løbet af de sidste ti år er vi nærmest væltet over politiske handlinger og beslutninger, som giver os mere end god grund til at være ualmindeligt kritiske på en særdeles negativ måde. Som mangt et medlem har formuleret sig: "Først pisser de på os, og bagefter fortæller de os, at vi lugter!"

Ingen, der kender mig, vil beskylde mig for at være hverken "ja-hat" eller "jubeloptimist". Jeg har faktisk personligt lidt for svært ved at lade mig begejstre. Det skal dog ikke afholde mig fra at formulere et ønske om, at jeg – og vi – bliver bedre til dét, der vistnok på akademisk lingo kaldes "affirmativ kritik" og ikke skal opfattes som en modsætning til den såkaldte "negative kritik" – men som et tillæg.

Jeg tillader mig således at stille et retorisk spørgsmål: I en tid, hvor flere politiske beslutninger ser ud til at gå vores vej, kunne vi så vinde mere ved, at vores udgangspunkt for kritik indeholder større håb og begejstring? Mere positivisme og optimisme? Flere konstruktive forslag til handlinger og løsninger?

Der er i hvert fald sandhed gemt i, at de færreste orker at beskæftige sig med eller investere i en fiasko, og sådan kan man godt tænke om folkeskolen, når man følger debatten, hvilket hverken er rigtigt eller rimeligt.

Derfor tror jeg, at vi generelt får mere ud af at se glasset som halvt fuldt end som halvt tomt – samtidig med at vi fastholder vores sunde kritiske sans.

Kritik eller kritik. Det er ikke nødvendigvis det samme.

"De færreste orker at beskæftige sig med eller investere i en fiasko, og sådan kan man godt tænke om folkeskolen, når man følger debatten".

FOLKESKOLEN.DK

Øget fravær i skolen

"En systemisk forklaring kunne være den forandring, der er sket i skolen: Test, test og test. Og karakterer. (...) Det er meget forståeligt, at eleverne, som er børn, reagerer på en situation, som er destruktiv for dem".

ARNE GERBILD

"Det kræver ualmindeligt stærke og robuste børn at stå op hver morgen til den danske folkeskole".

PIA HENRIKSEN, LÆRER

"Det kunne være interessant, hvis man kunne spørge eleverne igen, når de blev tyve år, om de stadig synes, det var skolen, der var problemet".

TIM JOHANNSEN, LÆRER

Uddrag af kommentarer til artiklen: "Bekymrende skolefravær: Lærere peger på hjemmene – hjemmene peger på skolen".

Rettelse

Figuren "Ledelsen får lærere til at søge væk" på side 39 i seneste blad var desværre misvisende. Den skulle være lavet som søjlefigur over top 10-årsager og ikke som en lagkagefigur. Redaktionen beklager fejlen.

Deltag i debatten. Du kan selv lægge debatindlæg på folkeskolen.dk/debat. Du kan også sende dit indlæg (højst 1.750 tegn) til fagbladet *Folkeskolen* på folkeskolen@folkeskolen.dk. Skriv debatindlæg i emnefeltet. Debat fra folkeskolen.dk og tilsendte indlæg optages i bladet, i det omfang der er plads.

Læreren som forvalter af en fagportal

○ **AF NIELS MUNKHOLM RASMUSSEN,** kongresdelegeret, Odense Lærerforening

Den snarlige kongres i Danmarks Lærerforening må efter lov 409, folkeskolereform, arbejdstidsaftale 2020 og corona rette opmærksomheden mod de pædagogiske og didaktiske ændringer, der de seneste ti år er sket i undervisningen.

Det er nu den individuelle opgaveløsning, som dominerer over klasseundervisningen og andre undervisningsformer. En udvikling, som er hjulpet godt på vej af de mest udbredte fagportaler og coronanedlukning. Det betyder mere individualisering af undervisningen, og at mundtligheden og fællesskabet nedprioriteres. Det betyder også nye fagdidaktiske overvejelser over undervisningsmidler og især fagportalerne. Samtidig stiller den individuelle opgaveløsning nye store krav til skolens beholdning af alsidige undervisningsmidler.

Der er sket et tab af den indflydelse, som lærerne via fagteam eller fagudvalg har haft på indkøb af undervisningsmidler. Den dyre fagportal, som ofte skal dække alle fag, beslaglægger en stor del af undervisningsmiddelkontoen og er tit det eneste aktuelle materiale for mange fag. Udviklingen fra bærer af lærerprofessionen til forvalter af en fagportal er smertefuld.

Samtidig ser vi en monopolisering af undervisningsmaterialer, som blandt andet kan teste eleverne på materialets egne faglige præmisser. Ansvaret for fagligheden flyttes dermed væk fra læreren, og det betyder en afprofessionalisering af lærerens rolle i undervisningen.

Sikre udsagn fra mine elever i 9. klasse siger, at fem år med Gyldendals fagportal hver dag i næsten alle fag med en undervisning, som er skåret over samme læst, er en pestilens.

Opmærksomheden på skolens inklusionsopgave er blevet fraværende, og inklusionsbyrden på den enkelte lærer er øget. Her er tale om det helt store svigt ovenfra og ned. Alle vasker hænder fra minister, byråd til forvaltning. Alle forudsætninger for en vellykket inklusion er blevet svigtet. Økonomi, uddannelse, faglig støtte og skolelederens ansvar er ofte udeblevet. De fleste lærere oplever, at de står alene med ansvaret for inklusionsopgaven.

Politikere og forvaltningsfolk taler højstemt om profilskoler med en opprioritering af Stem-fagene. De taler direkte om forventningerne til et stigende behov for arbejdskraft inden for hele Stem-området. Dermed begår de overgreb på undervisningspædagogikkens grundlæggere, som påpegede, at der kun var to slags skoler: opdragende skoler og erhvervsskoler; og det afgørende kendetegn for de første er, at de udelukkende beskæftiger sig med menneskedannelse.

Jeg forventer en kongres 2021, der holder fokus på lærernes hverdag og skolens aktuelle pædagogiske udvikling.

Læreruddannelsen, som nægter at dø

ORD Henrik Stanek
FOTO Tor Birk Trads

I 129 år har man kunnet læse til lærer 20 kilometer fra Vestkysten, men det er længe siden, uddannelsen har været fyldt op. De studerende, som vælger Nørre Nissum, er begejstrede for stedet, og det vil uddannelseslederen udnytte. Hun ser muligheder i nye politiske toner.

Majbritt Breum Nielsen, uddannelsesleder

Hvis læreruddannelsen i Nørre Nissum og Holstebro skal blive ved med at hænge sammen, skal den tiltrække flere unge.

Læreruddannelsen i Nørre Nissum har også en matrikel i Holstebro, ligesom en stor del af uddannelsens studerende læser over nettet.

12 ansøgere. Vi gentager: Blot 12 ansøgere. Det kom ikke bag på uddannelsesleder Majbritt Breum Nielsen, at ganske få af årets ansøgere til lærerstudiet i sommer havde Via i Nørre Nissum som førsteprioritet. For tallet var næsten identisk med 2020. Dengang lå det på 14.

"Regeringen vil flytte velfærdsuddannelser ud af de store byer, men vi mangler ikke studiepladser. Vi mangler studerende", konstaterer Majbritt Breum Nielsen tørt. Alligevel ser hun muligheder i planerne. Det vender vi tilbage til.

En spredning af studiepladserne vil føre til flere små uddannelsessteder, så hvordan driver man en uddannelse med blot 12 studerende på en årgang? Svaret er, at de 12 ansøgere med Nørre Nissum som førsteprioritet ikke er alene. I alt har Via budt velkommen til 12 lærerstuderende i Nørre Nissum og 26 på den uddannelsesstation, læreruddannelsen har inde i Holstebro.

Dertil kommer 33, som læser via nettet, fortæller lektor og studievejleder Bente Moesgaard.

"I alt har vi 71 bachelorstuderende på første årgang. Samtidig har vi 30 nye netstuderende på merituddannelsen og 31 enkeltfagsstuderende, som typisk er lærere, der læser et linjefag ved siden af deres job. Det er en væsentlig del af vores virke at efteruddanne lærere i et bredt bælte hen over Jylland".

Der er dog stadig et stykke op til de 180

studerende, som Nørre Nissum har plads til på en årgang. "Vi skal have 90-100 matrikelstuderende på tværs af de fire årgange for at sikre kvaliteten og for at kunne udbyde stort set alle undervisningsfag. Og det har vi", fastslår Bente Moesgaard.

Og så må studievejlederen regne tilbage til 2003 på spørgsmålet om, hvornår læreruddannelsen i Nørre Nissum sidst var tæt på at være fyldt op.

ENGAGEMENT OG FÆLLESSKAB PÅ TVÆRS

Første år følger studerende med dagligt fremmøde undervisningen i lærernes grundfaglighed på den matrikel, de er tilknyttet. I dansk og matematik samles de i Holstebro, så her må de studerende fra Nørre Nissum flytte sig de 27 kilometer, der er mellem de to byer. Til gengæld må dem i Holstebro tage turen den modsatte vej for at lære at undervise i engelsk.

Det er en del af studiemiljøet, at de studerende hjælper hinanden praktisk og logistisk, oplever Mie Rathkjen fra syvende semester. Hun er matrikelstuderende i Holstebro, hvor hun også bor.

"Jeg kommer oprindeligt fra Husby 30 kilometer vest for Holstebro og er vant til, at i Vestjylland skal vi køre til alting. Jeg har dog ikke bil, så jeg kører med andre studerende. Det tager en halv time, og undervejs snakker vi om undervisningen og vores fritid".

Mie Rathkjen er i Nørre Nissum en-to gange om ugen og kan mærke forskel på de to matrikler.

"På campus i Holstebro er vi én blandt ni Via-uddannelser, så vi holder os meget i vores klasse. Her i Nørre Nissum går vi ture sammen i pauserne og spiser i kantinen, hvor vi falder i snak på tværs af hold og årgange. Det er mere intimt, og det giver tryghed. Vi møder også underviserne på en anden måde. Jeg har hørt fra større uddannelsessteder, at man bare er et nummer til forelæsningerne, mens vores undervisere interesserer sig for os og ved, hvad vi hedder".

Hvor andre unge søger mod landets større byer, har den 27-årige lærer in spe tænkt sig at blive i det vestjyske.

"Jeg skal ikke bo i en større by end Holstebro, så hvis jeg havde været nødt til at flytte til Aarhus for at læse til lærer, havde jeg valgt en anden uddannelse", fastslår Mie Rathkjen og forestiller sig en fremtid på mellemtrinet på en skole i Holstebro eller på en lokal gymnastikefterskole.

32-årige Lea Slot bor i hus med mand og børn i Aulum 40 kilometer fra Nørre Nissum. Hun er uddannet farmakon og går nu på 8. semester på den netbaserede læreruddannelse. Hun lovpriser fleksibiliteten ved at læse online.

"Med børn i daginstitution vil det være langt for mig at køre 40 kilometer hver vej. Men jeg vil ikke være foruden indkaldelserne af os netstuderende til Nørre Nissum hver tredje-fjerde uge. Det fysiske fremmøde giver noget fagligt med gruppearbejde og betyder, at jeg får et studieliv, hvor jeg derhjemme læser selv og kun taler med min gruppe og min vejleder", siger hun og roser underviserne.

"De er vant til at have netstuderende, så når vi spørger om noget, får vi hurtigt svar. De ved, at vi har brug for at kunne komme videre", siger Lea Slot.

SAMLÆSNING GIVER GOD DYNAMIK

Med enkelte undtagelser tilbyder Nørre Nissum alle undervisningsfag. Populære fag som historie, samfundsfag og kristendom kører hvert år, mens andre oprettes hvert andet år. For at få det til at hænge sammen læser forskellige årgange sammen. Det samme gør matrikel- og netstuderende.

"Det giver en god dynamik, at vi er forskellige steder i studiet og i livet. Selv om de matrikelstuderende kender hinanden bedre, føler jeg mig ikke udenfor. Til vores indkald sover jeg af og til på kollegiet, fordi her er så hyggeligt. Vi har bålhus, sheltere, boldbaner, idrætshaller, svømmehal og store grønne områder, og fordi vi er et mindre

Mie Rathkjen, 7. semester

Er matrikelstuderende i Holstebro og er i Nørre Nissum et par gange om ugen.

Den vestjyske læreruddannelse arbejder tæt sammen med lærere i grundskolen, så de studerende kan afprøve undervisningsforløb, de udvikler i den teoretiske undervisning. Dermed adskiller Nørre Nissum sig fra andre uddannelsessteder.

"Jeg skal ikke bo i en større by end Holstebro".

Lea Slot, 8. semester

Følger den netbaserede uddannelse og er som online-studerende kun i Nørre Nissum en gang om måneden.

studiested, tager vi måske mere ejerskab for, at vi har noget at samles om ved siden af undervisningen", siger Lea Slot.

Den vestjyske læreruddannelse arbejder tæt sammen med lærere i grundskolen, så de studerende kan afprøve undervisningsforløb, de udvikler i den teoretiske undervisning. Dermed adskiller Nørre Nissum sig fra andre uddannelsessteder, fremhæver Majbritt Breum Nielsen.

"Når lærerstuderende brokker sig over, at de har for lidt praktisk undervisning, skyldes det, at de ikke har sat sig ind i, hvordan studiet foregår på det sted, de har valgt. Hos os er det forankret i studieordningen, at vi knytter vores undervisere og studerende sammen med lærere og klasser i grundskolen, så det afhænger ikke af tilfældige relationer. På den måde skaber vi en naturlig vekselvirkning mellem teori og praktisk viden og færdigheder. Det er sådan en læreruddannelse, vores studerende vil have", siger uddannelseslederen.

Orienteringen mod praksis er en af grundene til, at Signe Sofie Fog Michaelsen er flyttet fra Herning til kollegiet i Nørre Nissum.

"Når der ikke er ret meget praktik på læreruddannelsen, er det fedt, at der er koblet praksis på den teoretiske undervisning", siger den 20-årige studerende, der læser på første semester.

Hun kan godt glæde sig, mener Lea Slot og Mie Rathkjen.

"Når vi ikke har mere end tre gange seks ugers praktik, er det godt at få erfaring med at lære fra sig på andre tidspunkter. Det gør mig mere tryg i forhold til at skulle undervise", siger Mie Rathkjen, som i et specialiseringsmodul i svømning har kørt et undervisningsforløb over seks uger med elever fra Nørre Nissum i læreruddannelsens svømmehal.

Lea Slot har været med til at undervise en 4. klasse i Lemvig i gys- og gruhistorier. Først gav de studerende eleverne en ramme at skrive i. Derefter fik eleverne skriftlig feedback om, hvad de skulle forbedre til næste gang.

"Da vi var ude for at høre eleverne læse deres historier op, gik det op for os, at teori og virkelighed ikke altid stemmer overens. Nogle elever havde ikke fået ændret deres historier, mens andre gik vildt op i det. Vi oplevede niveauforskel blandt eleverne", fortæller Lea Slot.

ALTERNATIV TIL BYENS BOHEMELIV

Uddannelseslederen ønsker sig ikke 500 lærerstuderende om året, men hun erkender, at hun er nødt til at tiltrække flere, hvis læreruddannelsen i Nørre Nissum og Holstebro skal hænge sammen.

"Unge, som flytter til Aarhus og København, vælger byen til, hvor vi skal vise, hvad de kan komme til hos os, så de kan træffe et oplyst valg. Vores vægge emmer af læring, men de unge skal vide, at de skal komme til Nørre Nissum, hvis de vil arbejde med gabet mellem teori og praksis. Den promovering er dybt nødvendig", siger Majbritt Breum Nielsen.

Læreruddannelsen i Nr. Nissum kom i klemme, da seminarierne blev nedlagt og professionshøjskolerne dannet i 2007, mener Bente Moesgaard.

"Det betød, at læreruddannelsen blev præsenteret som én uddannelse, hvilket giver et billede af, at det er ligegyldigt, hvor man tager den. Vi har brug for at skille os ud, for det har ikke været kendt, at man kan læse til lærer 20 kilometer fra Vestkysten", siger studievejlederen og tilføjer, at man skal have respekt for, at unges valg af uddannelse også handler om identitet og om at udvikle sig som menneske.

"Man bliver præget af atmosfæren på uddannelsesstedet, og man skal ikke underkende den dannelse, der ligger i, at alle kender hinanden hos os. Andre har fordele af stordrift, men man er nødt til at investere i mangfoldighed, og vi er et reelt alternativ til bohemelivet i storbyen", siger Bente Moesgaard.

Det handler om at gå på to ben, supplerer Majbritt Breum Nielsen:

"Vi skal tiltrække flere studerende fra vores kommuner, så vi kan blive ved med at levere lærere til dem, og vi skal være et tilbud til dem, som søger et alternativ til de store steder eller vil uddanne sig målrettet.

Vi har et kompetent lærerkollegium med eksperter i blandt andet udeskolepædagogik og ordblindeundervisning, så vi tror på, at vi kan udvikle vores tilbud og tiltrække flere studerende".

Med afsæt i erfaringerne fra et specialiseringsmodul i efterskolepædagogik og stedets tradition for at dyrke fællesskaber er undervisere og ledelse i gang med at udvikle en profillinje til stude-

Signe Sofie Fog Michaelsen, 1. semester

Har valgt Nørre Nissum på grund af koblingen mellem teori og praksis.

UDSIGT TIL NY LÆRERUDDANNELSE OG UDFLYTNING AF STUDIEPLADSER

En udviklingsgruppe nedsat i november sidste år af daværende uddannelses- og forskningsminister Ane Halsboe-Jørgensen (Socialdemokratiet) har netop præsenteret sine forslag til, hvordan læreruddannelsen kan styrkes. Forslagene bliver startskuddet til politiske forhandlinger om uddannelsen, som sidst blev ændret i 2013. Ministeren havde ikke på forhånd konkluderet, om ændringerne skal ske i form af en ny bekendtgørelse eller en egentlig reform, fortalte hun til folkeskolen.dk for knap et år siden. Men det lå klart, at udviklingsgruppen skulle fokusere på tre områder:

- Styrket praktik og praksissamarbejde
- Øget studieintensitet, større faglig progression samt bedre fastholdelse og rekruttering
- Stærkere vidensgrundlag for læreruddannelsen.

For en måned siden gik tre af udviklingsgruppens medlemmer ud i et fælles opråb om, at det vil koste mere end i dag at gøre læreruddannelsen bedre. "Hvis vi på professionshøjskolerne skal være i stand til at udbyde en væsentlig bedre læreruddannelse, vil det koste omkring 200 millioner kroner ekstra om året. Ellers kan vi ikke give de studerende mere undervisning og skabe en bedre kobling mellem folkeskolen og uddannelsen. Det kan ikke lade sig gøre", sagde næstformand i Danske Professionshøjskolers rektorkollegium Camilla Wang til folkeskolen.dk. Står det til Danmarks Lærerforening (DLF), skal en del af de 2,5 milliarder kroner, som regeringen vil investere årligt i kvaliteten i uddannelser, netop gå til læreruddannelsen.

Der er 27 kilometer mellem uddannelserne i Nørre Nissum og Holstebro, og de studerende må flytte sig mellem de to byer for at få alle fag og moduler.

rende, som vil være efterskolelærere, og det er en god ide, mener Signe Sofie Fog Michaelsen fra 1. semester. Hun er draget af både efterskolepædagogik og ordblindeundervisning.

"Jeg er selv ordblind og vil gerne hjælpe andre ordblinde", siger hun og forestiller sig et job på en jysk ordblindeefterskole.

De politiske planer om udflytning af studiepladser og om en ny læreruddannelse får Majbritt Breum til at vejre morgenluft. For det kan betyde, både at hver enkelt uddannelsesudbyder igen får mulighed for at profilere sig, og at der investeres i læreruddannelsen.

"Med drøftelserne om et Danmark i bedre balance er det politiske fokus ved at vende. Men vi kan ikke skubbe de unge bestemte steder hen. Vi skal tiltrække dem, og den opgave kan vi ikke klare alene, for vi er oppe mod faldende ungdomsårgange. Derfor må kommunerne i vores område profilere sig, så unge får lyst til at være her", siger Majbritt Breum Nielsen.

folkeskolen@folkeskolen.dk

FLERE SKAL LÆSE TIL LÆRER UDEN FOR DE STORE BYER

I foråret indgik alle Folketingets partier på nær Radikale Venstre en aftale om, at der frem mod 2030 skal oprettes 1.000 nye uddannelsespladser uden for København, Aarhus, Odense og Aalborg, ligesom man vil flytte yderligere omkring 1.000 eksisterende pladser ud fra de fire største byer. Aftalen indeholder også en ambition om, at 60 procent af uddannelsespladserne på de fire store velfærdsuddannelser – lærer, pædagog, sygeplejerske og socialrådgiver – på sigt skal ligge uden for de største byer. Det er partiernes intention, at udflytningen af velfærdsuddannelserne involverer både uddannelser, der har få eller ingen ledige pladser, og uddannelser med ledige pladser. Aftalen betyder, at regeringens planer om at oprette læreruddannelser i henholdsvis Svendborg og Hillerød ser ud til at blive en realitet.

Nej tak til dresscode

ORD Maria Becher Trier

Skoler indfører meget sjældent dresscode for elever, og sådan bør det være, viser en rundspørge i *Folkeskolen*s Lærerpanel. Men elevernes valg af tøj kan give anledning til konflikter.

Tag kasketten af!

Har du nogensinde haft konflikter med elever om deres påklædning?

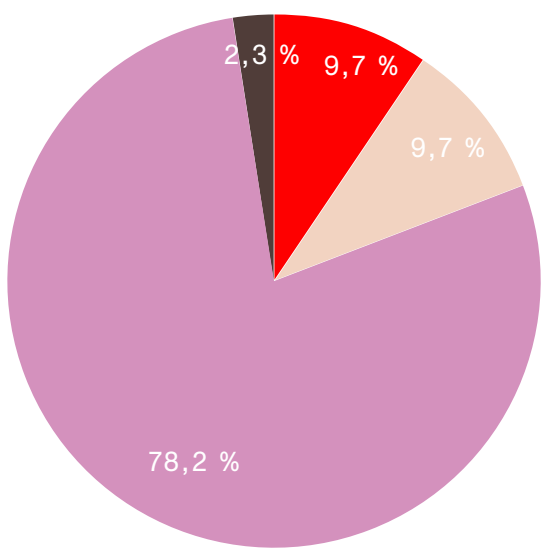

Ja, flere gange
Ja, en enkelt gang
Nej, aldrig
Ved ikke

Kilde: Undersøgelsen er udført af A&B Analyse i september 2021 for fagbladet *Folkeskolen*. Indsamling er foretaget via internettet som selvudfyldt spørgeskema. 1.411 personer fra *Folkeskolen*s Lærerpanel blev inviteret til at deltage. 351 har svaret på undersøgelsen. Data er vægtet på køn, alder og geografi.

Langt størstedelen af landets skoler har ikke en dresscode, viser en rundspørge, som A&B Analyse har udført for fagbladet *Folkeskolen*. Kun seks ud af 351 lærere svarer, at der er indført formelle regler for elevernes påklædning på deres skole.

Og det er helt i overensstemmelse med lærernes syn på sagen om, hvordan elever kan eller ikke kan klæde sig i skoletiden. For hele 85 procent af de adspurgte i *Folkeskolen*s Lærerpanel ønsker ikke, at der bliver indført retningslinjer for beklædning på skolen.

På de få skoler, der har nedskrevne regler, er det typisk kasket/hue, croptop, bar overkrop, overtøj i klassen og miniskørt eller korte shorts, som der er forbud mod. I undersøgelsen skriver en lærer for eksempel således: "Hættetrøjer må ikke dække ørerne, så vi undgår iPods i ørerne". "Eleven skal være sømmeligt påklædt", skriver en anden, mens en tredje beskriver, at man forsøger at undgå "udfordrende tøj" på skolen.

Med eller uden dresscode. Undersøgelsen viser dog også, at elevernes påklædning kan være kilde til konflikter mellem lærere og elever. Hver femte lærer svarer, at de en enkelt eller flere gange har været i en konflikt med en elev på grund af påklædning. Og hver tredje lærer har måttet tage en snak med en elev om dennes valg af tøj.

I halvdelen af tilfældene er initiativet til retningslinjerne for beklædning på skolen indført af skolebestyrelsen, viser rundspørgen. En inddragelse, som skolelederen på Firehøjeskolen i Vejle havde forglemt, da han i august oprettede et forbud mod korte bluser, de såkaldte croptops. Forbuddet, der fik sociale og nationale medier til at flyde over med kommentarer, fik skolebestyrelsen på skolen til at sætte sig sammen og omgøre skolelederens beslutning.

"Det er skoleledelsen, der skal sætte rammerne for undervisningen, men ifølge folkeskoleloven fastsætter skolebestyrelsen principper og ordensregler for skolen. Det har ikke været tilfældet i denne konkrete sag, og det er selvfølgelig beklageligt. Skolebestyrelsen har nu diskuteret sagen, og vi er enige om, at der ikke skal være regler for, hvordan eleverne skal gå klædt i skoletiden", lød udmeldingen fra konstitueret skolebestyrelsesformand Mads Thomsen i den meddelelse, som Vejle Kommune udsendte for at lukke sagen.

mbt@folkeskolen.dk

Grønlands skoleuniform halter

ORD
Martin Christiansen

ILLUSTRATION
Laura Junger

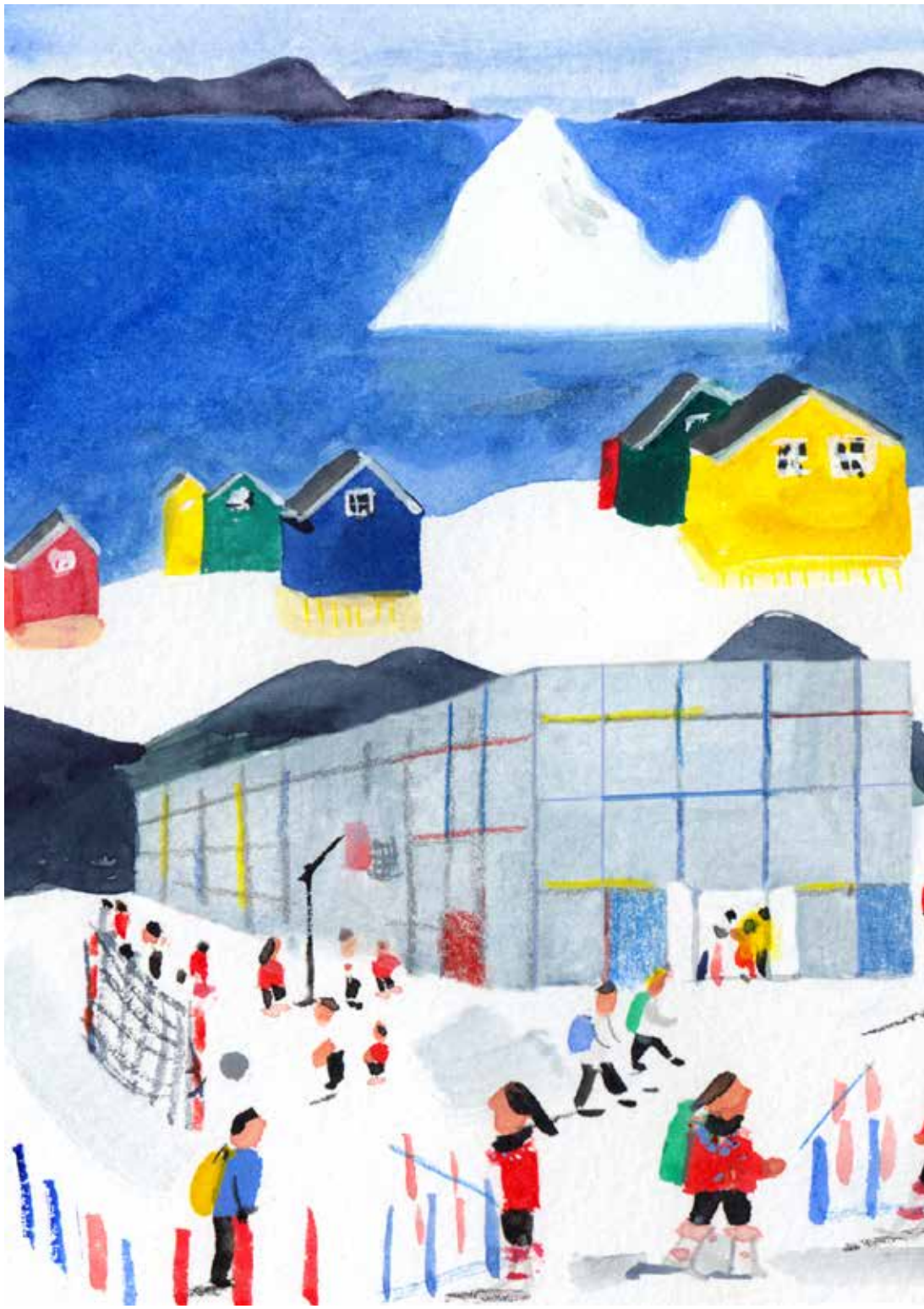

I 2001 vedtog Grønlands Landsting en omfattende skolereform med fokus på Grønlands kultur og historie – og væk fra den "daniserede" folkeskole. Men selv om reformen indeholder mange gode intentioner, halter implementeringen, viser ny ph.d.-afhandling af adjunkt Mitdlarak Møller Lennert.

Hvorvidt folkeskolen virker efter hensigten eller ej, kan man anskue ud fra flere vinkler. En af dem er, i hvilken udstrækning folkeskoleelever efterfølgende kommer i beskæftigelse eller færdiggør en ungdomsuddannelse. Hvis det er præmissen for vurderingen, ender den grønlandske folkeskole med karakteren: ikke bestået.

For hver gang to studerende begynder en gymnasieuddannelse, ender studenterhuen kun på toppen af den ene. Og det er endnu værre på de erhvervsfaglige uddannelser: Her forlader to ud af tre uddannelsen før tid, viser tal fra Finansdepartementet i Grønland. Cirka en tredjedel af en ungdomsårgang er hverken i uddannelse eller beskæftigelse.

En blandt mange grunde til disse nedslående tal er den grønlandske folkeskolereform fra 2001 kaldet Den gode skole – på grønlandsk Atuarfitsialak.

Med stor fanfare blev reformen vedtaget af et flertal af de folkevalgte i Landstinget, og i hele Grønland så man frem til en folkeskole, der skulle tage udgangspunkt i den grønlandske virkelighed – ikke den danske. Nu skulle det være slut med, at nordgrønlandske 1.-klasseelever i deres lærebog for eksempel kunne læse om en dansk bondegårds mange dyr, selv om de aldrig havde set sådanne husdyr.

"Siden Grønland hjemtog uddannelse i begyndelsen af 80'erne, har der været et stort ønske i den grønlandske befolkning om at lade folkeskolen afspejle Grønlands kultur og historie. Før reformen var den grønlandske folkeskole baseret på danske folkeskoleprincipper og ditto lovgivning, og derudover kom langt hovedparten af lærerne fra Danmark. Nu skulle folkeskolen grønlandiseres", siger adjunkt Mitdlarak Møller Lennert, der er tilknyttet det grønlandske universitet i Nuuk, Ilisimatusarfik.

Men ret hurtigt stod det klart, at lovens mange ambitiøse målsætninger, herunder ikke mindst et helt nyt pædagogisk system, var svære at realisere ude i landets 87 folkeskoler fordelt langs den mere end 44.000 kilometer lange kyststrækning og med knap 8.000 elever. Blandt udfordringerne var blandt andet, at lærerne ikke var forberedt på reformens nye pædagogik, at der fulgte for få midler med reformen, og at evalueringssystemet viste sig ikke at fungere optimalt.

Grundlæggende viste reformen sig at basere sig mere på, hvordan den grønlandske folkeskole burde indrettes, end på den virkelighed, som danner rammerne for, hvordan folkeskolen kunne indrettes. Det har Mitdlarak Møller Lennert for nylig påvist i sin ph.d.-afhandling "The administrative context of the Greenland primary and lower secondary school system – a governance system misaligned with learning".

Hvilke udfordringer løb reformen ind i?

"Det overordnede problem var, at man på det politiske niveau abonnerede på en forestilling om, hvordan folkeskolen skulle indrettes. Og dermed en forestilling om, hvordan folkeskolen skulle se ud i en idealforstand – og ikke ud fra hvordan realiteterne så ud. Det betød, at da reformen blev vedtaget, var hverken kommunerne eller landets folkeskoler klar til at gennemføre den. De skulle først til at forberede og tilpasse sig reformens mange elementer, herunder ikke mindst at lærerne heller ikke var uddannet i reformens pædagogiske tanker. Selv om den pædagogiske grundide var,

"Det er velkendt fra forskningen, at hvis man ikke føler sig inddraget, så modsætter man sig forandringerne".

Mitdlarak Møller Lennert, ph.d. og adjunkt

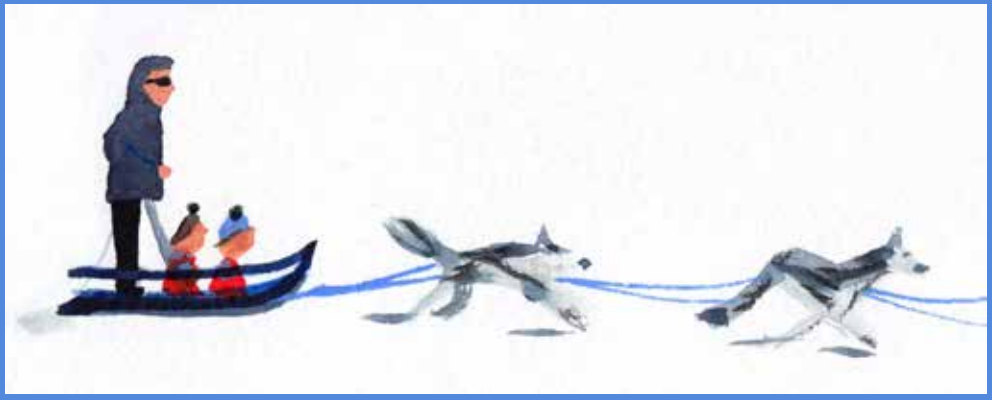

at man skulle tage udgangspunkt i den grønlandske kultur og historie, hentede man pædagogisk inspiration fra undervisning af Hawaiis indfødte. Det var herfra, at man udviklede ideen om "ansvar for egen læring" – og om at man skulle tage udgangspunkt i den enkelte elevs behov og situation. En pædagogik, som historisk er langt fra datidens grønlandske måde at uddanne fangere og fangerkoner på. Dengang var det ikke lærere, men hele lokalsamfundet, der underviste de unge til at blive gode fangere og fangerkoner. Særligt i de mindre byer og bygder var denne metode meget udbredt. Alle hjalp til.

Det gjorde det heller ikke nemmere for lærerne at undervise ud fra Grønlands kultur, når reformen kun havde defineret den grønlandske kultur på et meget overordnet niveau. Kort fortalt var der mange gode intentioner med Atuarfitsialak, men der var for mange ting, som ikke var på plads.

Derudover var det et generelt problem, at mange af skolebygningerne var så forældede, at de ikke egnede sig til undervisningsbrug. Kort fortalt var der et stort renoveringsefterslæb, der skulle indhentes, hvis reformen for alvor skulle have den ønskede effekt".

Havde man ikke inddraget de relevante interessenter i tilblivelsen af reformen?

"Departementet lyttede og inddrog input i reformen fra blandt andre eksperter, lærere og elever, der deltog i departementets afholdte konferencer, men grundlæggende skete inddragelsen ikke i tilstrækkeligt omfang. Særligt lærernes fagforening, Imak, var utilfreds, da man ikke følte sig inddraget på tilfredsstillende vis. Og det er velkendt fra forskningen, at hvis man ikke føler sig inddraget, så modsætter man sig forandringerne, da man ikke føler ejerskab.

I den sammenhæng skal det understreges, at Imak blev inddraget i selve implementeringsprocessen, men ikke i udformning af reformen. En af fagforeningens hovedkritikpunkter var, at der fulgte for få penge med til den store reform af folkeskolen. Et kritikpunkt, som fagforeningen delte med kommunerne".

OM FORSKEREN

Adjunkt og ph.d. Mitdlarak Møller Lennert er uddannelsesforsker på Institut for Samfund, Økonomi og Journalistik på Ilisimatusarfik, Grønlands Universitet.

Tidligere har hun været ansat i Finansdepartementet som fuldmægtig under Grønlands Selvstyre. Derudover er hun medlem af bestyrelsen i henholdsvis Grønlands Statistik og Økonomisk Råd.

HJÆLP 3. KLASSE MED AT FÅ DEN FEDESTE SKOLE!

Deltag i KREADAGEN 2021 - direkte fra jeres klasseværelse

Brug en dag sammen med din klasse og kom med kreative ideer og forslag til, hvordan 3. årgang på Højgårdskolen kan lykkes med at:

- Gå fra jordbunke til skolegård
- Få pletfrie toiletter
- Hjælpe pedellen med sjove opfindelser
- Skabe nye lege for hele klassen

Kreadagen er for elever i 1.-3. klasse og inkluderer sjove kreaøvelser til opvarmning, grundig lærervejledning og masser af ideer til, hvordan I ellers arbejder med kreativitet i undervisningen.

Ses vi online til KREADAGEN den 22. november? Det er gratis!

DANISH ENTREPRENEURSHIP FESTIVAL
FONDEN FOR ENTREPRENØRSKAB

Læs mere og tilmeld jer her
danishentrepreneurshipfestival.ffe-ye.dk/kreadagen

Hvordan viste problemerne sig?

"Problemerne hobede sig hurtig op. Departementet havde udarbejdet en række meget ambitiøse læringsmål for hvert klassetrin baseret på årsmål. Herefter var det lærernes opgave at omsætte de fagligt høje læringsmål til uge- og dagsplan tilpasset den enkelte klasse. Lærerne oplevede målene som meget ambitiøse – og svære at indfri. Intentionerne i initiativet er meget lig den læringsmålstyringsmodel, som nu er blevet afskaffet i den danske folkeskole.

Uenighederne mellem departementet og kommunerne hobede sig også hurtigt op. Hvis man reducerer uenighederne ned til en bouillonterning, så drejede de sig om, at kommunerne ønskede flere penge til at gennemføre reformen, da den påførte kommunerne en lang række udgifter, som man ikke tidligere havde. Det var lige fra flere midler til lærerkurser i den nye pædagogik og flere vikarer til selve implementering af loven, særligt på den administrative side.

Kommunernes muligheder for at hjælpe de mange skoler med reformen var også begrænsede. En del kommuner havde kun et par ansatte i deres skoleafdeling, så det var begrænset, hvad de kunne hjælpe skolerne med. I realiteten betød det, at skolerne mere eller mindre selv skulle finde ud af at gennemføre reformen".

Hvad siger evalueringerne af reformen?

"Selv om reformen snart er 20 år gammel, blev skolerne først eksternt evalueret i 2015 og er ikke siden blevet evalueret udefra. Og ikke overraskende var konklusionen, at lovgivningen i lange træk var udmærket, men at det haltede gevaldigt med at få implementeret reformen.

Ellers er skolerne hvert år blevet evalueret og monitoreret ud fra en række kvantitative mål i en kvalitetsrapport. Disse kvalitetsrapporter holder øje med de grundlæggende ting a la antal undervisningstimer, elevers og læreres fravær, trintest (elevernes resultater) og så videre. Men det giver ingen vurdering af, hvordan lovgivningen i realiteten fungerer. For eksempel kan en skole godt have udbudt det rette antal undervisningstimer og have et okay tal for fravær for elever og lærere, men på samme tid være en dårlig skole. For det giver evalueringerne i kvalitetsrapporterne ikke svar på, og det er et stort problem, at de ikke indeholder kvalitative mål; for eksempel hvordan elever og forældre oplever undervisningen.

Mere præcis er problemet dernæst, at evalueringerne ikke viser noget strategisk, som kunne være brugbart ude på skolerne. For når man læser rapporterne, er der en del ting, som ikke fungerer, men fordi tallene ikke fortæller noget om, hvad der er galt, så er det nærmest umuligt at følge op på det. Tallene fortæller for eksempel ikke, hvorfor der er et stort fravær eller lave karakterer, og hvordan disse kan forbedres. Det kunne jo være, at grunden til elevernes lave karakterer skyldes sociale forhold fra deres hjem – og ikke forhold, som skolen har indflydelse på. Det er den samme kritik, jeg hører fra de kommunalt ansatte på området og skoleledere.

I et af mine interview med lærernes fagforening nævnes, at ud fra et systemperspektiv var man en god skoleleder, hvis man afleverede gode tal, som man kunne måle. Men alle de bløde områder som ledelse, forholdene på skolerne for lærerne og eleverne og elevernes behov for at kunne blive fagligt og socialt løftet kom man ikke ind på. Der manglede en tydeliggørelse af, hvordan man kunne løfte folkeskolen, så den blev bedre.

Og så er der alle børnene, der ikke var klar til at modtage undervisning, fordi de ikke havde sovet tilstrækkeligt eller spist morgenmad hjemmefra. Hvis forældrene ikke løfter ansvaret, hvem har så ansvaret? Det kan jo ikke være børnenes skyld, at de møder uforberedt op. Hvis skyld er det så – og hvordan løfter vi den gruppe? Det har evalueringerne heller ikke svar på. Det

OM ATUARFITSIALAK

I 2003 trådte den grønlandske skolereform, Atuarfitsialak – Den gode skole, for alvor i kraft. Slut med en folkeskole på danske principper – og ind med en folkeskole, der baserer sig på grønlandske pædagogiske principper, historie og kultur. Blandt andet blev de særlige "danskerklasser" nedlagt, og alle eleverne undervises i den samme klasse.

Reformens mål var at tage udgangspunkt i den enkelte elevs kompetencer og ansvar for egen læring. For at sikre eleven et optimalt udbytte af undervisningen bliver elevens kunnen og vidensniveau kontinuerligt evalueret. Selve evalueringen skal blandt andet tage udgangspunkt i elevens egen vurdering og efterfølgende danne grundlaget for den fremadrettede undervisning.

I hvert fag fastlægger lærer og elev løbende i fællesskab de mål, som eleven skal opfylde. De tilrettelægger elevens arbejde ud fra disse fastsatte mål.

Atuarfitsialak er tiårig og opdelt i tre trin, der omfatter et treårigt yngstetrin, et fireårigt mellemtrin og et treårigt ældstetrin. Eleven afslutter hvert trin med en trintest, der til sidst munder ud i en afgangseksamen, som indbefatter både eksamensresultaterne og trintestenes resultater på ældstetrinnet.

er faktisk en ret stor gruppe i Grønland, der ikke er læringsparate. Vi har cirka ti procent specialklassebørn, og en vis andel af dem er placeret dér, fordi de ikke kan være i en normalklasse".

Hvad er dit råd – hvordan kan processen komme tilbage på sporet?

"Der skal først laves en baseline for at få et overblik over, hvor behovene er i forhold til de målsætninger, der oprindeligt blev udstukket. Og når behovene er kendt, skal man sætte ind med de fysiske og pædagogiske tiltag.

Her skal man huske på, at der er et stort spænd mellem de enkelte skoler. Nogle skoler har tre til fem elever, og enkelte skoler har op mod 500 elever. Det siger sig selv, at det er vidt forskellige håndtag, der skal skrues på, før det kan blive bedre. Kodeordet er fleksibilitet. Der skal gives plads til den enkelte skoles behov, før det kommer til at fungere.

Det betyder for eksempel, at der skal stilles andre og større krav til skolelederne, særligt på de større skoler, der skal omsætte de mange tiltag til konkrete initiativer. Og en af deres opgaver bliver at få skabt større ejerskab til processen – ikke mindst fra forældrekredsen, der bliver stedse mere krævende, med hensyn til hvad de forventer af deres barns folkeskole".

folkeskolen.dk@folkeskolen.dk

"Lærerne oplevede målene som meget ambitiøse – og svære at indfri".

Mitdlarak Møller Lennert, ph.d. og adjunkt

Stil op som delegeret. Vi har brug for dig i vores fællesskab

Som medlem af Lærerstandens Brandforsikring kan du stille op som delegeret og blive en del af et mangfoldigt fællesskab. Sammen med 70 andre bliver du en vigtig ambassadør i LB Foreningen, som ejer Lærerstandens Brandforsikring, og passer på flere end 400.000 danskere på tværs af mange faggrupper. Det giver dig bl.a. mulighed for at vælge bestyrelse og sætte rammerne for både nationale og velgørende projekter, der gør en forskel for andre. Læs alt om hvordan du stiller op, og hvilken indflydelse du får på **lbforeningen.dk**

Lærerstandens Brandforsikring
En del af LB Forsikring

Lærerstandens Brandforsikring – en del af LB Forsikring A/S, CVR-nr. 16 50 08 36, Farvergade 17, 1463 København K

Glimrende materiale med dybfrossen koldkrigsstemning

Det digitale undervisningsmateriale "Project Iceworm" tager eleverne med til en sprængfarlig cocktail af stormagtspolitik, atomkraft, truende krig og Camp Centurys dunkle gange dybt nede i den nordgrønlandske indlandsis. Det er både flot, lærerigt og spændende.

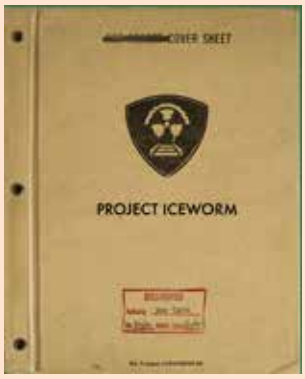

Project Iceworm

HISTORIE

Onlineudgivelse
Copenhagen Film Company
Gratis

WWW

○ MIKKEL NORDVIG

For et par år siden vakte USA's daværende præsident, den farverige Donald Trump, med et tilbud om at overtage Grønland for en ikke offentliggjort sum udbredt vrede i Danmark. Men selvom præsidentens tilbud faldt mange for brystet – nogen stor diplomat var han jo ikke – så burde tankegangen ikke overraske: Grønland har enorm strategisk betydning og har haft det længe. Faktisk var hr. Trumps forslag et ekko af et konkret bud, som blev afgivet i 1946.

Da det første tilbud blev givet, var den kolde krig på vej, de to blokke stod stadigt stejlere over for hinanden, og atomkapløbet skulle snart sørge for, at planeten kunne destrueres adskillige gange af hvert af de stridende parters arsenal af nukleare sprænghoveder, der skød op på egen grund og rundtom hos allierede. Som missilbærende baghave ville Grønland være en enorm fordel for USA. Men øen var ikke til salg.

Det kan dog være svært at få sin vilje, hvis den kommer på tværs af supermagters interesser, så selv om der ikke blev faktureret og afregnet 100 millioner dollars, fik USA sin base i Nordvestgrønland. Materialet "Project Iceworm" betegnes som en interaktiv dokumentar, og det beskriver udmærket oplevelsen. Da jeg ikke er computerspiller, kan det godt være, at min terminologi er lidt kluntet, så for det undskylder jeg på forhånd – men jeg vil beskrive oplevelsen som et førstepersonsspil. Dermed mener jeg, at man ikke kan se den person, man styrer, men så at sige ser gennem vedkommendes øjne.

Ved begyndelsen står man i polarnatten foran indgangen til Camp Century. Man har et kort og en bog med forskellige opslag til rådighed. Undervejs i gange og rum møder man forskellige personer, der parallelt med visningen af små vignetfilm fortæller om deres rolle og sætter den ind i det større perspektiv. Filmene varer typisk omkring et minut og er mættede med relevant information, der løbende breder stormagtspolitik, lejrens formål, USA's interesser, atomvåben med mere ud for spillerne. Man går gennem gangene og bevæger sig ind i forskellige rum, der byder på forskellige infosæt. Når man forlader rummene igen, kommer der refleksionsspørgsmål til det, man netop har oplevet.

Producenter af underholdningsspil har en helt anden økonomi at gøre godt med, når de udvikler deres produkter, end det typisk er tilfældet for udviklere af læremidler. Jeg har set en del mindre heldige bud på undervisningsspil, der virkede som slatne og gumpetunge skygger af "rigtige" spil, ligesom det kan være svært at ramme en blanding af leg og læring, hvor det ene element ikke træder det andet over tæerne eller vice versa. Men "Project Iceworm" falder ikke igennem på nogle af parametrene. Både set med spil-

brillen og dokubrillen gør “Project Iceworm” det rigtig godt.

Det centrale spørgsmål at stille om et digitalt læremiddel af denne art er, om forholdet mellem staffage og indhold er godt afstemt. Det når man rigtig fint i mål med; man bliver en hel del klogere på et spændende og vigtigt emne, og med refleksionsspørgsmål og dilemmaer undervejs får man indblik i, hvor speget en situation såvel Danmark som verden befandt sig i.

Der er ikke stof til mange timer, så regn med en dobbeltlektion. Men samtalerne bagefter kan snildt fylde en del mere, så det endelige tidsforbrug er meget op til den enkelte lærer og klasse. “Project Iceworm' kan både stå alene og fungere som en del af et større forløb.

Hele anmeldelsen
folkeskolen.dk/1879387

Verden med og uden matematik

○ OLE HAUBO CHRISTENSEN

Matematikkens Dag 2021 har forandringer som omdrejningspunkt. En dejlig bred overskrift, som er flittigt brugt i forbindelse med skolernes projektopgaveskrivning. Hvad har ikke med forandringer at gøre?

I “Matematikkens Dag – Forandringer” tager forfatterne matematikbrillerne på og præsenterer et overflødighedshorn af ideer fra erfarne matematiknørder både til emner, hvor matematikken oftest bliver brugt som redskab til at beskrive verden med, og til emner, hvor matematikken er selve omdrejningspunktet.

Bogens otte faglige oplæg har overskrifterne “Fraktaler og figurfølger”, “Højt at flyve”, “Fødevareforandringer”, “Transportforandringer”, “Samfundsforandringer”, “Kommunikationsforandringer”, “Forandring af spil” og “Fra plan til rum”. De enkelte afsnit er klassetrinsuafhængige, men anbefales til henholdsvis indskoling, mellemtrin og udskoling. Der er en klar overvægt af arbejdsforslag til mellemtrin og udskoling.

Bogen indeholder masse af ideer til at arbejde konkret med praktiske opgaver, byggerier og opgaver uden for klasselokalet. Her er det mere end oplagt at samarbejde med de relevante faglærere, for eksempel om bæredygtig madlavning, historiske forandringer af løn og arbejdsforhold, transport og CO_2, kirkens plads i en coronatid med flere. Alle gode overskrifter for tværfaglige temaarbejder, hvor det vil give merværdi og meningsfuldhed at samarbejde med de relevante fag. Så kan de fint for mig folde kuber, kræmmerhuse og arbejde med fraktaler og figurfølger.

Brug bogens ideer til meningsfulde praktiske matematikfagdage, hvor spaltestykker er bandlyst, og brug ikke mindst bogen til fagsamarbejder, hvor matematikbrillerne ikke nødvendigvis er det eneste faglige omdrejningspunkt, men hvor matematikken bliver brugt til at behandle meningsfulde sammenhænge, som eleverne kan spejle sig i.

Forandringer

MATEMATIK
Forlaget Matematik
136 sider
725 kroner

BOG

Hele anmeldelsen
folkeskolen.dk/1878995

Skolerejser med tryghed
Der er flere spørgsmål end svar når det gælder rejser til udlandet. Vores erfarne rejserådgivere har svarene på de allerfleste. Lad os hjælpe med jeres næste rejse.

Lad os planlægge rejsen
Ring til vores erfarne rejserådgivere
70 22 88 70
Se aller skolerejser på
www.alfatravel.dk
ALFA TRAVEL
alfatravel.dk

Studietur til Tyskland tog, bus eller fly

Køb hos BENNS og få:
56 års erfaring • Lave priser • 24 timers vagttlf.
Skræddersyet produkt • Tidsbesparelse
Hjælp til fagligheden • Egen konsulent

Berlin | Bus | 3 dg/2 nt.	695
Berlin | Tog | 4 dg/3 nt.	1.125
Berlin | Fly | 4 dg/3 nt.	1.040
Hamborg | Tog | 4 dg/3 nt.	935
Hamborg | Bus | 3 dg/2 nt.	825
München | Tog | 5 dg/4 nt.	1.948
München | Bus | 6 dg/3 nt.	1.663
München | Fly | 5 dg/4 nt.	2.545

Prisen er en FRA-pris i kr./person inkl. transport i fly på økonomiklasse, overnatning på hotel/hostel i flersengsværelser inkl. morgenmad.
Mere info - se www.benns.dk/studietur.
Ring 65 65 65 63 | group@benns.dk
BENNS

Bliv klogere på gyvel og grævlinger

Foto: Unsplash

Naturen er i krise, og tusindvis af planter og dyr mangler levesteder i Danmark. Friluftsrådet og Miljøministeriet vil engagere skolerne i kampen for mere vild natur. Derfor har de oprettet et nyt site, hvor man kan finde gratis undervisningsmaterialer om vild natur målrettet 0.-9. klasse.

Over 280 skoler, ungdomsuddannelser og læreruddannelser er med i netværket Grøn Skole hos Friluftsrådet, og samtidig deltager 92 kommuner i Miljøministeriets kommunekonkurrence om at blive landets vildeste. På sitet kan eleverne se, hvordan de kan støtte deres kommunes målsætning om at blive mere vild, og blive klogere på alt fra grævlinger til dansk marinbiologi.

Læs mere på:
groenskole.dk/dkvild

Tag eleverne med i biffen

Bookingen er åben til næste sæson af skolebio. Hvis du er så heldig, at din kommune er en af de mange, der er med i Filminstituttets skolebioordning "Med Skolen i Biografen", kan du nu gå ind og booke gratis billetter til en tur i biografen. Du kan også finde gratis undervisningsmaterialer til alle filmene. For eksempel filmen "Rocks" om en 15-årig pige, der skal klare sig alene i London. Med Skolen i Biografen er et samarbejde mellem Filminstituttet, centre for undervisningsmidler, filmudlejere, biografer og kommuner i Danmark, og mere end 120 biografer landet over er med. Et udvalg af filmene ligger også på Filmcentralen.

Illustration: Charlotte Croft

Billetter kan bestilles på
mitcfu.dk/msib

Spot ensomhed i nyt spil

Pressefoto

Der sidder gennemsnitligt en til to elever i hver klasse, der føler sig ensomme. Det kan være svært at tale om. Derfor har Røde Kors, Red Barnet og Børns Vilkår udviklet spillet "Os fra 6.B" med en lærervejledning, der kan hjælpe med at forebygge ensomhed og sætte ord på følelserne. Spillet er et dialogspil, hvor eleverne bliver en del af en fortælling. De skal tage stilling til dilemmaer og være med til at bestemme, hvordan hovedpersonerne reagerer. Spillet er gratis, og 420 skoler har allerede bestilt det hjem.

Spillet kan bestilles her:
rodekors.dk/osfra6b

Vitaminer til din undervisning

På FOLKESKOLEN.DK er der 24 faglige netværk, som dækker fag og fagområder i folkeskolen. Her får du ny viden til din undervisning.

Find og tilmeld dig dit netværk på folkeskolen.dk/fag

Korte meddelelser

Foto: Sebastian Bjerril

Ny journalistpraktikant på redaktionen

Andreas Gram Friedrichsen, 30 år, er ny praktikant hos *Folkeskolen*. Her får redaktionen en praktikant med et indgående kendskab til folkeskolen. Andreas Gram Friedrichsen er nemlig uddannet lærer, og han har undervist på to folkeskoler, inden journalistikken vandt hans interesse, og han valgte at begynde på en kandidat i journalistik på Syddansk Universitet, SDU.

"Jeg elskede at være lærer, og jeg har nærmest – siden jeg kan huske – været meget interesseret i skolepolitik, pædagogik og dannelse, som har været populære emner over spisebordet. Derfor glæder jeg mig enormt til at få mulighed for at dykke ned i netop de emner journalistisk", siger Andreas Gram Friedrichsen.

Som lærer har Andreas Gram Friedrichsen blandt andet undervist unge flygtninge i dansk som andetsprog. Ved siden af journalistikken og lærerfaget har Andreas Gram Friedrichsen desuden arbejdet som musiker.

bje@folkeskolen.dk

FOLKESKOLEN

Jobannoncer

Specialskoleleder

til Specialkompetence Holstebro

Vi tilbyder en spændende stilling, hvis du har lyst til at være den samlende figur i vores store specialskole, Specialkompetence Holstebro

Skolen
Vi er en stor specialskole i Holstebro og består af afdelingerne Ellebæk, Nørreland og Storå. Hver afdeling med sit speciale. Samlet laver vi skole for ca. 265 elever med vidtgående støttebehov. Kollegialt er vi omkring 170 medarbejdere, og ledelsen udgør fem personer. Vores afdelinger er organiseret i trin – indskoling, mellemtrin og udskoling, og hver afdeling har eget SFO tilbud til eleverne. Arbejdet med eleverne er organiseret i selvstyrende teams med en høj grad af fælles opgaveløsning med stor indflydelse på rammer og indhold.

Skolen rummer forskellige pædagogiske specialer. Vi har blandt vores professioner, særligt lærere, pædagoger, pædagogmedhjælpere og terapeuter, en stor viden om metoder og tilgange for at møde vores elever relevant med de støttebehov, de har.
Vi underviser børn, der er visiteret til et skærmet undervisningstilbud, og børn der ikke aktuelt profiterer af en tilknytning til almenområdet. Det kan være børn med generelle indlæringsvanskeligheder, autisme, ADHD, ADD, GUA og kognitive funktionsnedsættelser i sammenhæng med forskellige syndromer.

Som skoleleder i Holstebro Kommune bliver du en del af et stærkt og dynamisk skolelederfællesskab, hvor åbenhed om egen praksis og en nysgerrighed over for andres er en naturlig forudsætning for fælles læring og udvikling. De børn, der er visiteret til Specialkompetence Holstebro skal have et stærkt og kvalificeret specialpædagogisk skoletilbud. Vi har samtidig en målsætning om, at flere børn skal opleve sig som en værdifuld del af et eller flere fællesskaber vi tilbyder, og at flere børn skal lykkes inden for almenområdet.

Yderligere oplysninger
Yderligere oplysninger om stillingen kan fås hos skole- og rådgivningschef Peter Fogde Mikkelsen, tlf. 21 80 33 71.

Du kan også læse mere om skolen på specialkompetence.holstebro.dk

Ansøgningsfrist 9. november kl. 08.00 – søg stillingen på holstebro.dk/ledige-job

I Holstebro Kommune har vi Kulturen til forskel. Vi bruger kultur som drivkraft for vækst og udvikling - og til at bygge bro til hinanden.

Kulturen til forskel

HOLSTEBRO KOMMUNE

holstebro.dk / holstebrokommune / holstebro-kommune

Jobannoncer

fra LÆRERJOB.DK

Gå ind på lærerjob.dk og indtast kvik-nummeret. så kommer du direkte til annoncen.

De farvede blokke henviser til tre kategorier.

Naviger til den region, der er relevant for dig, og find dit næste drømmejob.

LEDERSTILLINGER | LÆRERSTILLINGER | ØVRIGE JOB

JYLLAND

Kvik-nr. 82664615

Sølystskolen, 8600 Silkeborg

Skoleleder til Sølystskolen, Silkeborg (genopslag)

• Ansøgningsfristen er den 10. okt. 2021

Kvik-nr. 82723724

Holstebro Kommune, 7500 Holstebro

Specialskoleleder til Specialkompetence Holstebro

• Ansøgningsfristen er den 09. nov. 2021

Kvik-nr. 82669606

Den Internationale Skole i Billund, 7190 Billund

Dansklærer til middle years, 5.-9. klasse, på Den Internationale Skole i Billund!

• Ansøgningsfristen er den 08. okt. 2021

Kvik-nr. 82723859

Vrigsted Efterskole, 7140 Stouby

Søger lærer til dansk, engelsk, linjefaget sport

• Ansøgningsfristen er den 23. okt. 2021

Kvik-nr. 82707554

Mercantec, 8800 Viborg

Underviser med viden om programmering søges til datauddannelserne i Viborg

• Ansøgningsfristen er den 09. okt. 2021

GRØNLAND

Kvik-nr. 82676946

Qeqqata Kommunia, Grønland

Qeqqata Kommunia søger skoleinspektør til Minngortuunnguup Atuarfia, Sisimiut

• Ansøgningsfristen er den 13. okt. 2021

Kvik-nr. 82729554

Kommune Kujalleq, Qaqortoq, Grønland

Tasersuup Atuarfia søger 5 lærere

• Ansøgningsfristen er den 19. okt. 2021

SJÆLLAND & ØER

Kvik-nr. 82676954

Danmarks Lærerforening, 1467 København K

Kontorfunktionær til medlemsservice

• Ansøgningsfristen er den 11. okt. 2021

Kvik-nr. 82702213

Svend Gønge-Skolen, 4750 Lundby

Afdelingsleder til Svend Gønge-skolen

• Ansøgningsfristen er den 10. okt. 2021

Kvik-nr. 82707914

Ishøj Kommune, 2625 Vallensbæk

Afdelingsleder til Kirkebækskolen

• Ansøgningsfristen er den 10. okt. 2021

Kvik-nr. 82707583

Glostrup Kommune, 2600 Glostrup

Afdelingsleder til Glostrup Skole, afdeling Søndervang

• Ansøgningsfristen er den 24. okt. 2021

Kvik-nr. 82718616

Nordgårdsskolen, 4000 Roskilde

Skoleleder til spændende tværfagligt miljø på Nordgårdsskolen

• Ansøgningsfristen er den 10. okt. 2021

Kvik-nr. 82717840

Rygaards Skole, 2900 Hellerup

Skoleleder til Rygaards Skole

• Ansøgningsfristen er den 22. okt. 2021

Kvik-nr. 82643013

Busses Skole, 2820 Gentofte

Dansk- og klasselærer til Busses Skole

• Ansøgningsfristen er den 10. okt. 2021

Kvik-nr. 82642910

Busses Skole, 2820 Gentofte

Matematiklærer og vejleder til Busses Skole

• Ansøgningsfristen er den 11. okt. 2021

Kvik-nr. 82658364

Den Lille Skole i København, 2700 Brønshøj

Barselsvikar i vores fantastiske 3. klasse

• Ansøgningsfristen er den 10. okt. 2021

Kvik-nr. 82675172

Grønnevang Skole, 3400 Hillerød

Fysiklærer til Grønnevang Skole

• Ansøgningsfristen er den 08. okt. 2021

Kvik-nr. 82676947

Byskovskolen, afdeling Asgård, 4100 Ringsted

Genopslag: Byskovskolen søger lærere og tale-høre-lærere til dansk, engelsk, tysk og musik

• Ansøgningsfristen er den 12. okt. 2021

Kvik-nr. 82676951

Strandgårdskolen, 2635 Ishøj

Strandgårdskolen søger en lærer til matematik og engelsk på 7. årgang

• Ansøgningsfristen er den 24. okt. 2021

Kvik-nr. 82685576

Rygaards Internationale Skole, 2900 Hellerup

Rygaards Skole søger lærere til hele fire barselsvikariater på dansk afdeling

• Ansøgningsfristen er den 15. okt. 2021

Kvik-nr. 82702214

Byskovskolen, Ringsted Kommune, 4100 Ringsted

Vi søger 3 lærere til afd. Benløse: dansk- og matematiklærere til ind- og udskolingen

• Ansøgningsfristen er den 12. okt. 2021

Kvik-nr. 82707525

Skolen på Grundtvigsvej, 1864 Frederiksberg

Brænder du for projektbaseret læring, tværfaglighed og naturfag?

• Ansøgningsfristen er den 15. okt. 2021

Kvik-nr. 82707555

Skolen på Grundtvigsvej, 1864 Frederiksberg

Dansk- og engelsklærer på mellemtrinnet søges. Vi har projektbaseret læring i fokus

• Ansøgningsfristen er den 10. okt. 2021

Kvik-nr. 82713302

Øbro Fri Skole, 2100 København Ø

Øbro Fri Skole søger en lærer til vores nuværende 1. klasse

• Ansøgningsfristen er den 25. okt. 2021

Kvik-nr. 82717833

Stenløse Privatskole, 3660 Stenløse

Dansklærer (ældste). Evt. også engelsk

• Ansøgningsfristen er den 25. okt. 2021

Kvik-nr. 82723564

Langhøjskolen, 2650 Hvidovre

Langhøjskolen søger to lærere

• Ansøgningsfristen er den 22. okt. 2021

Kvik-nr. 82696935

Bornholms Provsti, 3700 Rønne

Pædagogisk konsulent til Folkekirkens Skoletjeneste Bornholm

• Ansøgningsfristen er den 11. okt. 2021

Kvik-nr. 82707195

Sigerslevøster Privatskole, 3600 Frederikssund

Pædagog, som har erfaring med børn med særlige behov, søges

• Ansøgningsfristen er den 24. okt. 2021

Kvik-nr. 82707526

Vordingborg Kommune, 4720 Præstø

Sprogkonsulent

• Ansøgningsfristen er den 14. okt. 2021

Kvik-nr. 82717933

Københavns Kommune, 2300 Københavns S

Ambitiøs læsevejleder til Skolen på Amagerbro

• Ansøgningsfristen er den 23. okt. 2021

Kvik-nr. 82717934

Vibeholmskolen, 2635 Ishøj

Læsevejleder til Vibeholmskolen

• Ansøgningsfristen er den 24. okt. 2021

Kvik-nr. 82718547

Skolen ved Nordens Plads, 2000 Frederiksberg

Vejleder søges til specialskole og almenområdet

• Ansøgningsfristen er den 25. okt. 2021

Gå ind på lærerjob.dk, indtast netnummeret og læs hele annoncen

INFO TIL ANNONCØRER

For annoncering i fagbladet *Folkeskolen* kontakt Media-Partners på telefon eller e-mail.

TELEFON:
+45 2967 1436 eller +45 2967 1446

FORRETNINGSANNONCER:
annoncer@media-partners.dk

STILLINGS- OG RUBRIKANNONCER:
stillinger@media-partners.dk

DEADLINES FOR ANNONCER 2021

Nummer:	Udgivelse:	Deadline forretningsannonce	Deadline stillings-rubrikannonce
Blad nr. 18	21. oktober	5. oktober	12. oktober
Blad nr. 19	4. november	19. oktober	26. oktober
Blad nr. 20	18. november	2. november	9. november

Blokade af skolerne Sputnik, Basen, Isbryderen, Vikasku og Skolen ved Sorte Hest

Lærernes Centralorganisation – og dermed Danmarks Lærerforening - har indledt blokade mod alle afdelinger – herunder dagbehandlingsafdelinger, skoleafdelinger og STU- & EUA-afdelinger – af følgende fem dagbehandlingstilbud/-skoler:

- **Sputnik**
- **Basen**
- **Skolen ved Sorte Hest**
- **Isbryderen**
- **Vikasku**

Blokaden betyder, at foreningens medlemmer fra onsdag den 1. april 2020 ikke må søge job eller lade sig ansætte ved disse skoler. Der har i over et år været ført forhandlinger med Dansk Erhverv Arbejdsgiver, der repræsenterer dagbehandlingstilbuddene, om overenskomst til dækning af undervisningsarbejdet på dagbehandlingstilbuddene. Desværre har forhandlingerne endnu ikke ført til et resultat. Derfor er det besluttet at udvide blokaden, som hidtil kun har dækket Sputnik. Brud på blokaden kan medføre eksklusion af Danmarks Lærerforening, ligesom man kan miste retten til senere at blive medlem af Danmarks Lærerforening.

Næste nummer af

FOLKESKOLEN

udkommer torsdag den 21. oktober

Rubrikannoncer

Lejrskole i Sønderjylland
Universe, 1864 og Tyskland
www.6401.dk

DANMARKS LÆRERFORENING

Vandkunsten 12
1467 København K
Telefon 3369 6300

dlf@dlf.org
www.dlf.org

Formand
Lærer **Gordon Ørskov Madsen** træffes i foreningens sekretariat efter aftale.

SEKRETARIATSCHEF
Bo Holmsgaard

SEKRETARIATET
Sekretariatet har telefontid mandag-torsdag kl. 9.00-15.30 og fredag klokken 9.00-14.30.
Der er åbent for personlige henvendelser mandag-torsdag kl. 9.00-15.30.
Fredag kl. 9.00-14.30.

SERVICELINJEN, telefon 3369 6300
Er du i tvivl om, hvor og hvornår du kan henvende dig med et problem, kan du ringe til servicelinjen. Her kan du få oplyst, om du skal henvende dig til kredsen, dlf/a, Lærernes Pension mv., om kredskontorets åbningstid, adresser og telefonnumre.

Servicelinjen er åben mandag-torsdag fra klokken 9.00 til 15.30, fredag fra klokken 9.00 til 14.30.

MEDLEMSHENVENDELSER
Henvendelser om pædagogiske, økonomiske og tjenstlige forhold skal ske til den lokale kreds.
Til sekretariatet i København kan man henvende sig om konkrete sager om arbejdsskader og psykisk arbejdsmiljø, om medlemsadministration, låneafdeling, understøttelseskasse og udlejning af foreningens sommerhuse.

KONTINGENTNEDSÆTTELSE ELLER -FRITAGELSE
kan søges af medlemmer, der er ledige, har orlov eller er på barsel, og som modtager dagpenge.
Reglerne er beskrevet på ***www.dlf.org***

LÅN
Henvendelse om lån kan ske på telefon 33 69 63 00, eller der kan ansøges direkte på vores hjemmeside ***www.dlf-laan.dk***

Du kan se den aktuelle rente og beregne dit lån på: ***www.dlf-laan.dk***

SKOLELEDER FORENINGEN

Snaregade 10 A, 1205 København K • Tlf. 70 25 10 08
skolelederne@skolelederne.org • www.skolelederne.org

Åbent for medlemshenvendelser mandag, onsdag og torsdag 9.00-15.30, tirsdag 10.00-15.30 og fredag 9.00-14.00

Formand Claus Hjortdal • Næstformand Dorte Andreas
Kontakt til de lokale afdelinger af Skolelederforeningen: Se hjemmesiden

Skolelederforeningen er den forhandlingsberettigede organisation for landets skoleledere. Som medlem kan du henvende dig for rådgivning om tjenstlige problemstillinger, løn- og arbejdsforhold mv. Læs også bladet Plenum og nyhedsbrevet Plenum+.

Lærerstuderendes Landskreds

LÆRERSTUDERENDES LANDSKREDS

Vandkunsten 3 3. sal, 1467 København K.
Telefon 3393 9424, ll@llnet.dk • www.llnet.dk

Forperson
Caroline Holdflod Nørgaard
+45 20 87 54 06, cahn@dlf.org
Studerende kan søge rådgivning i Lærerstuderendes Landskreds, LL.

WWW.LPPENSION.DK

LÆRERNES pension

Lærernes a-kasse

Kompagnistræde 32 · 1208 København K · Tlf: 7010 0018
www.laka.dk

Formand
Morten Kvist Refskov
Træffes I sekretariatet efter aftale

Hovedkontor
Kompagnistræde 32
1208 København K

Tlf: 7010 0018
Fax: 3314 3955
Email: via hjemmesiden
www.laka.dk

Kontaktoplysninger
Regionscentrene har åbent for personligt fremmøde i a-kassens kontakttid.

Vil du have en personlig samtale, aftaler du en tid ved at ringe på tlf. 7010 0018.

Du kan også sende en besked via hjemmesiden

Regionscentre

Odense
Klaregade 7, 1.
5000 Odense C
Tlf: 7010 0018

Esbjerg
Skolegade 81, 3.
6700 Esbjerg
Tlf: 7010 0018

Århus – Risskov
Ravnsøvej 6
8240 Risskov
Tlf: 7010 0018

Aalborg
C. W. Obels plads 1 B, 1.
9000 Aalborg
Tlf: 7010 0018

København
Hestemøllestræde 5
1464 København K
Tlf: 7010 0018

Åbningstider
Man - tors: 9.00–15.30
Fre: 9.00–14.30

Lærernes a-kasse Tlf: 7010 0018

FOLKESKOLEN
FAGBLAD FOR UNDERVISERE

Forsidefoto:
Tobias Nicolai

Fagbladet *Folkeskolen* og folkeskolen.dk udgives af udgiverselskabet Fagbladet Folkeskolen ApS, som ejes af Stibo Complete og Danmarks Lærerforening.

Mediet redigeres efter journalistiske væsentlighedskriterier. Chefredaktøren har ansvar for alt indhold.

Cvr-nummer: 36968559

Tryk
Stibo Complete, der er miljøcertificeret af Det Norske Veritas efter ISO 14001 og EMAS.

138. årgang, ISSN 0015-5837

Grafisk produktion
Boy & Son ApS

Kontrolleret oplag 2020:
73.598
(Danske Mediers Oplagskontrol)

Læsertal 2020:
151.000
(Index Danmark/Gallup)

Abonnement
Se folkeskolen.dk/abonnement

Udebliver dit blad
Klik på "Klag over bladleveringen" nederst på folkeskolen.dk.

Levering
Ved adresseændring send en e-mail til medlemsservice@dlf.org eller ring til 33 69 63 00

Henvendelser til redaktionen

E-mail
folkeskolen@folkeskolen.dk

Telefon
33 69 63 00

Post
Fagbladet *Folkeskolen*,
postboks 2139
1015 København K

Adresse
Kompagnistræde 34, 3. sal,
1208 København K

Følg *Folkeskolen*
facebook.dk/folkeskolendk
@folkeskolendk
@folkeskolendk

Redaktionen
Hanne Birgitte Jørgensen
ansvarshavende chefredaktør
hjo@folkeskolen.dk

Anne-Christine Pihl
chefsekretær
acp@folkeskolen.dk

Peter Leegaard
ansvarlig for forretningsudvikling
ple@folkeskolen.dk

Karen Ravn
webredaktør
kra@folkeskolen.dk

Mette Schmidt
bladredaktør
msc@folkeskolen.dk

Pernille Aisinger
pai@folkeskolen.dk (orlov)

Sebastian Bjerril
bje@folkeskolen.dk

Andreas Gram Friedrichsen
agf@folkeskolen.dk

Helle Lauritsen
hl@folkeskolen.dk

Erik Bjørn Møller
ebm@folkeskolen.dk

Andreas Brøns Riise
abr@folkeskolen.dk

Maria Becher Trier
mbt@folkeskolen.dk

Anmeldelser
Stine Grynberg Andersen
redaktør af anmeldelser
sga@folkeskolen.dk

Faglige netværk
Jennifer Jensen (orlov)
community udvikler
jje@folkeskolen.dk

Debat
Caroline Schrøder
community manager
debat@folkeskolen.dk

Lærerprofession.dk
De bedste professionsbachelor- og diplomprojekter fra lærer-uddannelsen og skoleområdet. I samarbejde med Danske Professionshøjskoler.

Vi tager ansvar for indholdet og er tilmeldt PRESSENÆVNET

151.000 LÆSERE

USKOLET

VED MORTEN RIEMANN

Illustration: Oliver Seppo

Ekspert:

Facebook bør lade sig inspirere af certificerede skoler til "skældudfrie kommentarspor"

Folkeskoler, der i øjeblikket arbejder på at opnå status af "certificeret skældudfri skole", bør tjene som forbillede for internetgiganten Facebook, når man skal sætte rammer for folks adfærd i de såkaldte kommentarspor. Det mener en ekspert. "Det sociale medie har for så vidt mange engagerede brugere, der allerede agerer med rimelig stor relationskompetence", lyder det fra eksperten. "Men der er plads til forbedringer. Og når vi nu ved, hvad skældud gør ved både den, der skælder ud, den, der bliver skældt ud, og andre, der bliver vidne til det, så er man nødt til at kigge sig om efter alternativer".

Eksperten peger på, at mødet med andre mennesker og meninger i "skældudfrie kommentarspor" i højere grad vil være baseret på åbenhed, nysgerrighed og tillid. "Hvis vi er mere lyttende og rolige og udtrykker positive forventninger, kan vi i en tryg atmosfære bedre sætte os ind i, hvad der for eksempel får en 46-årig i flot Saxo Bank-cykeldragt til at kalde en stilfærdig sygeplejerske en fucking hjernedød naziluder. Og så kan de bedre sammen lægge en konkret plan for, hvordan de kommer videre".

Uskolet er *Folkeskolens* bagside med satire, som ikke umiddelbart går meget op i fakta. Skulle enkelte navne, hændelser eller undervisningsministre alligevel føles bekendte, er man velkommen til at tro, hvad man vil.

Temauge om MILJØ og GRØN TRIVSEL afviklet på nedslidt skole med ELENDIGT INDEKLIMA

En temauge med fokus på miljø, trivsel, grøn omstilling og bæredygtighed er netop blevet afviklet på en skole med elendig luftkvalitet, udbredt skimmelsvamp og nedslidt inventar.

"Det havde jo nok været lidt nemmere, hvis ventilationen havde fungeret, og vinduerne ikke sad fast", forklarer skolens leder fra sit kontor i regnvand til anklerne. "På den anden side kan hovedpine, tørre slimhinder og splinter i enden måske være med til at gøre elevernes forståelse af klodens aktuelle udfordringer mere nærværende og vedkommende. Hov, nu kom elektriciteten tilbage, det var rart".

Hvorfor fandt de dog ikke bare hende noget før?

Årh, hvor betyder det bare meget, når ens lærer er god og kan sit kram. Det har taget noget tid at finde den rette, men hold da op, hvor har det bare gjort en forskel.

De kunne have sparet en del besvær, hvis de bare havde brugt Lærerjob.dk fra starten. Her finder de nemlig alle de uddannede og bedst kvalificerede lærere.

Og så er der rigtig mange dygtige lærere, der holder øje med jobbene på Lærerjob.dk, selvom de slet ikke troede, at de skulle have nyt job. Det gør antallet af potentielle kandidater meget større end du måske regner med.

Jeg håber de kigger på Lærerjob.dk næste gang vi skal have ny lærer – så vi undgår dyre lærepenge.

lærerjob.dk

Al henvendelse til:

FOLKESKOLEN
FAGBLAD FOR UNDERVISERE

Postboks 2139
1015 København K

FILMCENTRALEN
FYLDT MED NYE MULIGHEDER

Filminstituttets læringsplatform er opgraderet med flere faciliteter og nyt indhold. Her er stadig over 2000 film og 500 undervisningsmaterialer samt det store Filmleksikon. Desuden kan du nu finde:

Mere elevrettet indhold
- så eleverne kan arbejde online i undervisningsmaterialerne

Flere kreative og medskabende elevaktiviteter
- og nye muligheder for at arbejde aktivt med filmmediets visuelle univers

Tidssvarende streamingfunktion
- der også rummer serieformater, webisodes mv.

Udforsk de nye muligheder på filmcentralen.dk

FILM CENTRALEN

DET DANSKE FILMINSTITUT